

**aneb Dobrodružné hřiště
do každého města!**

**aneb Dobrodružné hřiště
do každého města!**

Metodika pro provoz a zakládání dobrodružných hřišť

PRA	HA
PRA	GUE
PRA	GA
PRA	G

Slovo úvodem

Tato metodika je pro nás završením dlouholeté snahy a vytrvalého aktivismu na podporu volné hry a dobrodružného dětství, které se v našich městech nejlépe zhmotňují právě v podobě herních prostorů inspirovaných konceptem Adventure Playground.

A sláva, zdá se, že jejich čas skutečně dozrál! V České republice už máme za sebou první pilotní Adventure Playgrounds a příprava stálých hřišť je v plném proudu. To, co bylo dříve považováno za výstřední přání několika nadšenců, dnes získává stále širší podporu – nejen mezi odborníky z různých oblastí, ale i mezi zástupci obcí a měst. Bez jejich zapojení by vznik podobných projektů nebyl možný.

Věříme, že tato metodika přispěje nejen k zakládání dobrodružných hřišť, ale také k šíření myšlenky svobodné a tvořivé hry jako přirozené součásti dětství.

Přejeme příjemné čtení a těšíme se brzy na viděnou na Adventure Playground ve vašem městě! :)

Carolina Sidon
Magdalena Smetanová
Mirjana Petrik

Město přátelské k dětem, z. s.

Metodika vznikla jako součást systémové podpory přirozeného rozvoje dětí, podpory svobodné hry a pobytu dětí venku, rozvoje vztahu k místu a k přírodě a sepětí s přírodou.

To vše jako přirozená součást neformálního environmentálního vzdělávání a výchovy (nejen) v hlavním městě Praze.

Cílem této metodiky je poskytnout místním úřadům městských částí a obcí návod, inspiraci a argumentaci při budování, provozu a podpoře hřišť v rámci konceptu Adventure Playground v České republice.

Odbor ochrany prostředí
Magistrát hl. m. Prahy

Contents

1.	Jak číst tuto metodiku a co je jejím cílem	6
2.	Co je Adventure Playground?	8
2.1	Kdy a kde vzniklo první Adventure Playground?	13
2.2.	Jaký je rozdíl mezi klasickým hřištěm a Adventure Playground?	19
2.3.	Zásady Adventure Playground	22
2.4.	Desatero Adventure Playground	24
3.	Přínosy a důvody proč	28
3.1.	Adventure Playground v kontextu dětství v současném městě	31
3.2.	Přínosy Adventure Playground pro všestranný rozvoj dětí	33
3.3.	Přínosy Adventure Playground pro město a komunitu	43
4.	Právní rámec a pravidla	54
4.1.	Legislativní ukotvení Adventure Playground	55
4.2.	Adventure Playground v právním prostředí ČR	59
4.3.	Posuzování bezpečnosti prostoru Adventure Playground	63
5.	Adventure Playground v pěti krocích	68
5.1.	Krok 1: Nápad je na světě!	70
5.2.	Krok 2: Spojte se!	71
5.3.	Krok 3: Zajistěte financování!	73
5.4.	Krok 4: Vyzkoušejte, jak to funguje!	75
5.5.	Krok 5: Rozjed'te to naostro!	77
6.	Adventure Playground v praxi	78
6.1.	Pozemek	81
6.2.	Jednotlivé části (zóny)	85
6.3	Tým	94
6.4.	Základní dokumenty	99
6.5.	Materiály a nástroje	103
7.	Příklady a inspirace	106

1. Jak číst tuto metodiku a co je jejím cílem

Každé *Adventure Playground* je jedinečný, živý mikrokosmos, který vzniká a dále se vyvíjí společně se svými uživateli. **Konkrétní podoba hřiště i způsob provozu se vždy odvíjejí od místního kontextu, týmu, který ho založil, a potřeb místní komunity.** Tato metodika proto nemá ambici sloužit jako univerzální návod. Jejím cílem je **nabídnout základní rámec konceptu *Adventure Playground*, jeho principy a klíčové prvky, které lze do značné míry přizpůsobit konkrétním podmínkám a možnostem.**

V českém prostředí se s tímto konceptem teprve seznamujeme. V roce 2024 spolek *Město přátelské k dětem*¹ ve spolupráci s městskými částmi Praha 6 a Praha 3 realizoval první dva pilotní projekty: hřiště Na Kocínce (P6) a hřiště Jeseniova (P3). Oba získaly velmi pozitivní ohlasy od dětí, rodičů i odborné veřejnosti. V dalším roce vzniklo hřiště Pod Juliskou (P6) a ve spolupráci s MČ Praha 7 také herní prostor Hravá Tusarka, vycházející ze stejné filozofie.² Další projekty jsou aktuálně ve fázi příprav.

Metodika vzniká jako reakce na rostoucí zájem měst a obcí o tento typ hřiště – **z iniciativy spolku *Město přátelské k dětem* a za podpory Hlavního města Prahy.** Je určena všem, kdo se chtějí o konceptu *Adventure Playground* dozvědět víc, chtějí jeho vznik ve své obci podpořit, nebo se přímo pustit do jeho založení a provozu.

Metodika je rozdělena do sedmi kapitol. První čtyři kapitoly tvoří teoretický rámec. Seznamují čtenáře s historickým kontextem vzniku konceptu *Adventure Playground*, jeho zásadami, hodnotami, principy, přínosy a právním ukotvením v českém prostředí. Cílem těchto kapitol je poskytnout dostatek informací a argumentů k efektivnímu prosazování tohoto typu hřiště a zároveň nabídnout budoucím provozovatelům základ pro vytvoření tzv. Vnitřní směrnice – hlavního dokumentu každého *Adventure Playground*.

Pátá a šestá kapitola mají ryze praktický charakter. Shrnují všechny klíčové informace potřebné pro založení a následný provoz hřiště.

Sedmá kapitola je inspirační. Nabízí fotografie a stručný popis českých i zahraničních *Adventure Playgrounds* a ilustruje různorodost podob, jakých tento koncept může nabývat.

Poznámka k použité terminologii: V textu používáme označení „*Adventure Playground*“ (nepřekládáme), AP, „dobrodružné hřiště“ nebo zkráceně „hřiště“, pokud to umožňuje kontext. **Termínem „dobrodružné hřiště“ přitom vždy myslíme výhradně hřiště založené na principech konceptu *Adventure Playground*.**³

¹ Město přátelské k dětem, z.s. Dostupné z: <https://www.childfriendlycity.cz>

² *Adventure Playground*. Dostupné z: <https://www.adventureplayground.cz/>

³ Tímto se chceme jednoznačně odlišit od jiných konceptů – například komerčních lanových center a různých herních zón, které sice používají označení „dobrodružné hřiště“, ale s původní filozofií *Adventure Playground* nemají nic společného.

2. Co je Adventure Playground?

„Adventure Playground je pokus, jak dopřát městským dětem to, čeho ve městě stále více ubývá, a sice prostoru pro dětskou hru a imaginaci. Na stavenišťe mají přístup pouze povolané osoby. Stromy, po kterých by bylo možné lézt a hrát si na Tarzana, chybí. Okolí nádraží a další veřejné prostory, které byly dříve dějištěm velkých bitev a dalších dětských dobrodružství, už dávno neexistují. Není lehké být dítětem ve městě, když zrovna potřebujete být jeskynním mužem nebo lovcem.“

John Bertelsen (1917–1978), první herní průvodce

Dobrodružné hřiště dle konceptu Adventure Playground je místo zasvěcené volné, tvořivé a dobrodružné hře. Na rozdíl od běžných hřišť zde prostor nevzniká podle předem daného plánu – vytvářejí a proměňují ho samy děti. Mohou zde například stavět bunkry a prolézačky, rozdělovat oheň, hrabat se v hlíně, učit se používat nástroje, pečovat o rostliny i zvířata, pozorovat ostatní nebo prostě jen tak lelkovat a povídat si.

Cílem dobrodružného hřiště je nabídnout ve městě svobodný a zároveň bezpečný prostor, který patří především dětem. Místo, kde mají volnost řídit si svůj čas a věnovat se tomu, co samy chtějí a pro co se rozhodnou. Prostor, na jehož podobě a fungování se aktivně podílejí a do kterého mohou volně přicházet a dle libosti ho zase opouštět.

Každé dobrodružné hřiště vypadá jinak – reaguje na možnosti konkrétního místa, je neustále přetvářeno samotnými dětmi a zároveň se přizpůsobuje potřebám širší místní komunity. Přesto mají všechna Adventure Playgrounds několik společných zásad, na které se blíže zaměříme v následující kapitole.

2.1 Kdy a kde vzniklo první Adventure Playground?

„Aby děti mohly budovat a tvořit, snít a hrát si.“

Carl Theodor Sørensen (1893–1979),
krajinářský architekt a zakladatel prvního AP

Za první prostor navržený podle konceptu Adventure Playground je považováno hřiště, které vzniklo v roce 1943 v kodaňské městské části Emdrup. Jeho vznik inicioval krajinařský architekt Carl Theodor Sørensen ve spolupráci s Johnem (Jonasem) Bertelsenem,⁴ který se stal prvním herním průvodcem.

Sørensen si tehdy všiml, že děti ve městě dávají přednost opuštěným dvorům, skládkám a ruinám před klasickými, pevně organizovanými hřišti. Největší oblibě se těšila vybombardovaná místa, která přinesla druhá světová válka. Toto pozorování vedlo architekta k myšlence, že tradiční pojetí dětských hřišť je třeba radikálně proměnit.

Rozhodl se proto **vytvořit prostor, který by lépe odpovídal skutečným potřebám dětí** – jejich zvědavosti, touze po dobrodružství, objevování a překonávání výzev. Hřiště mělo být trochu divoké, trochu tajemné, a zároveň mělo podporovat spolupráci, tvořivost i odvahu. Tak vznikl **živý, proměnlivý prostor s volnými prvky a materiály**, kde děti mohly stavět, bourat, přestavovat, dekorovat – zkrátka tvořit svět podle vlastních

představ. Mohly při tom používat „dospělácké“ nástroje, pořádně se umazat od hlíny, odnést si škrábanec nebo modřinu – a nakonec třeba posedět s kamarády u ohně.

Sørensenův koncept nabídl něco nového. Místo tradičního, přehledně uspořádaného hřiště s pevně ukotvenými herními prvky vytvořil prostor, který nedovolí dětské fantazii zahálet. Hřiště dostalo název Skrammellegeplads, což lze přeložit jako „junk playground“ – tedy „odpadkové“ či „zakrámované“ hřiště. Vyznačovalo se tím, že nikdy nebylo „hotové“. Pod rukama dětí se neustále měnilo, vznikaly nové stavby, staré mizely, přicházela nová překvapení i výzvy. A právě **tato neustálá proměnlivost a možnost aktivně se podílet na tvorbě prostředí byly to, co dětem na strnulých klasických hřištích zoufale chybělo** a co z nového konceptu udělalo fenomén.

Hřiště v Emdrupu záhy navštívila britská krajinařská architektka Lady Allen of Hurtwood. Koncept Skrammellegeplads ji nadchl – zejména skutečnost, že **prostor se přizpůsobuje dětem, jejich nápadům a potřebám, a ne naopak**, jak tomu

⁴ Wikipedia. Emdrup Junk Playground.
Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Emdrup_Junk_Playground

často bývá například ve školním prostředí.

Lady Allen si uvědomovala, že takové svobodné a proměnlivé hřiště je **přírodně inkluzivní – umožňuje zapojení i dětem se specifickými potřebami či omezeními**.⁵ Jedním z klíčových argumentů, díky nimž se jí podařilo v poválečné, rozbombardované Anglii postupně založit desítky podobných hřišť, byla i myšlenka obnovy zničených měst.⁶ Argumentovala, že děti hrající si na ruinách, staví svým způsobem město nové – a co je nejdůležitější, **budují si k místu osobní vazbu**. Je pravděpodobné, že v dospělosti pak budou ke svému městu cítit větší zodpovědnost a s větší chutí se zapojí do jeho obnovy.

Koncept *Adventure Playground* se následně rozšířil do dalších zemí západní Evropy, do Spojených států amerických, Austrálie či Japonska. Dnes existují po celém světě tisíce takových hřišť. V různých částech světa se jejich provedení liší, ale základní myšlenka – „**hřiště, které staví samy děti**” – zůstává.

V České republice byl koncept *Adventure Playground* poprvé představen v roce 2024 prostřednictvím pilotního projektu Dobrodružného hřiště Na Kocínce, který vznikl ve spolupráci spolku Město přátelské k dětem, DDM hl. m. Prahy a MČ Praha 6.⁷ Ve stejném roce vzniklo druhé hřiště v Jeseniově ulici na Praze 3.⁸

Obě tato hřiště představila v České republice inovativní přístup k dětské hře a zároveň ukázala, jak lze hravě, smysluplně a s respektem k potřebám dětí uchopit veřejný prostor. Zároveň posloužila jako zdařilý **příklad taktického urbanismu** – vznikla na dočasně nevyužitých městských pozemcích a předvedla, že **i časově omezené zásahy do městského prostředí mohou přinést trvalý užitek**. Hřiště se v praxi natolik osvědčila, že se obě městské části rozhodly v jejich provozu pokračovat, v případě Prahy 6 na nové lokalitě, a inspirovaly k založení podobných hřišť řadu dalších měst a městských částí po celé České republice.

5 Archive: Lady Allen Adventure Playground Chelsea, 1970s. London Play.

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1pqMXplA9Y>

6 Lady Allan of Hurtwood. Planning for Play. Thames and Hudson. 1968. Urban Design Library #41. <https://www.udg.org.uk/publications/udlibrary/planning-play#:~:text=Lady%20Allen%20of%20Hertwood%20wrote,with%20the%20needs%20of%20children>

7 Praha 6. Unikátní Dobrodružné hřiště Na Kocínce bude nejen pro děti otevřené celý červen.

Dostupné z: <https://www.praha6.cz/zpravodajstvi/>

unikatni-dobrodruzne-hriste-na-kocince-bude-nejen-pro-deti-otevrene-cely-cerven_69412.html

8 Praha 3. Praha 3 otevřela dobrodružné hřiště. Jeho podobu tvoří samy děti.

Dostupné z: <https://www.praha3.cz/aktualne-z-trojky/zpravy/>

praha-3-otevrela-dobrodruzne-hriste-jeho-podobu-tvori-samy-deti-n1183497.htm

Časová osa historie Adventure Playgrounds

Kodaň, Dánsko

Krajinářský architekt **Carl Theodor Sørensen** zakládá první „*skrammellegeplads*”⁹ (junk playground) na okraji Kodaně. Děti zde mohou svobodně stavět z odpadních materiálů a starého dřeva. Zrodí se **princip herního prostoru řízeného dětmi, nikoli dospělými**.

1943

1948

Londýn, Velká Británie

Koncept *Adventure Playground* přináší do Velké Británie **Lady Allen of Hurtwood**, krajinářská architektka a aktivistka. První britský AP vzniká v Cambridge Fields, Islington (Londýn). Začíná se používat **termín Adventure Playground**.¹⁰

9 Highmore, Ben. Playgrounds: The Experimental Years. Velká Británie, Reaktion Books, 2024.

ISBN:9781789149852, 1789149851

10 Adventure Play – history of London's adventure playgrounds.

Dostupné z: <https://londonadventureplaygrounds.org.uk>

Rozšiřování v západní Evropě

Velká Británie: Londýn, Birmingham, Liverpool, Sheffield – zakládají se další AP, často ve čtvrtích poznamenaných válkou. Švýcarsko a Německo začínají zakládat vlastní první Abenteuer Spielplätze¹¹, podporované městy a církvemi.

1950s, 1960s

1960–1970

Hnutí AP se institucionalizuje

Vzniká profese **playworker** (vyškolení pracovníci, kteří zajišťují bezpečné prostředí na hřišti, ale neřídí aktivity dětí). Německo a Švýcarsko otevírají velké AP, často **propojené s mládežnickými organizacemi a komunitními centry**. Rakousko, Nizozemsko a Skandinávie postupně přejímají koncept AP.

Vrchol rozvoje

Adventure Playgrounds se stávají **součástí městských plánů** a strategií (hl. UK, Německo, Švýcarsko). Vzniká síť sdružení a národních asociací (např. v Německu Bundesarbeitsgemeinschaft Abenteuer Spielplätze).¹² Ve Velké Británii se adventure play stává uznávanou **součástí vzdělávací a sociální politiky**.¹³

1970–1980

1990–2000

Nové výzvy a renesance

Mnohé AP čelí finančním problémům, některé zanikají. Zároveň sílí argumenty o **důležitosti rizika ve hře** (přínosné riziko) a **dětského práva na volnou hru**. V severských zemích (Švédsko, Norsko, Dánsko) **posiluje model přírodních AP** (Naturspielplätze).

11 Wikipedia. Adventure playground. Dostupné z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Abenteuerspielplatz>

12 Bund der Jugendfarmen und Aktivspielplätze e.V. Dostupné z: <https://www.bdja.org/>

13 Child in the city. A history of play provision in the UK. Dostupné z: https://www.childinthecity.org/2018/07/27/a-history-of-play-provision-in-the-uk/?utm_source=chatgpt.com&gdpr=deny

Politická a mezinárodní podpora

Velká Británie zavádí **Play Strategy for England** (2008–2010)¹⁴, podporující různé formy otevřených herních prostor. Německo, Švýcarsko a Rakousko rozšiřují AP v rámci **komunitních projektů a inkluzivního plánování**. AP se propojují s **ekologickými hnutími a konceptem udržitelného města**.

2000–2010

Současnost

Obnova a nové formy – **pop-up Adventure Playgrounds, play streets, mobilní hřiště**.¹⁵

Vídeň (Robinson-Insel), Berlín, Hamburk a Curych patří k městům, kde **AP tvoří součást oficiální městské strategie**.

Roste důraz na **dětskou participaci** v plánování a na **inkluzivní prostředí** (děti s různými druhy omezení, děti z přistěhovaleckých či sociálně slabých rodin).

Šíření AP i do zemí východní Evropy.

Vzniká první dobrodružné hřiště ve Slovinsku: Doživljajsko Igrišče (2010, Maribor) a v Polsku: Rezerwat Dzikich Dzieci (2016, Lublin).

2010

2024

Česká republika, Praha

Na Kocínce – První dobrodružné hřiště v České republice (Praha 6).
Jeseniova 98 – Druhé dobrodružné hřiště v České republice (Praha 3).

Založení platformy

Adventure Playground¹⁶ zastřešující projekty AP v ČR.

Založení Platformy

Play East¹⁷ – sdružení dobrodružných hřišť východní Evropy.

14 Play England. Dostupné z: <https://www.playengland.org.uk/>

15 Například: Pop-up adventure play. Dostupné z: <https://www.popupadventureplay.org/>, Spielwagen. Dostupné z: <https://www.spielwagen-berlin.de/>

16 Adventure playground. Dostupné z: <https://www.adventureplayground.cz/>

17 Play East. Dostupné z: <https://playeast.eu/>

2.2. Jaký je rozdíl mezi klasickým hřištěm a Adventure Playground?

„Raději mít zlomenou nohu, než zraněnou duši.“

Lady Allen of Hurtwood (1897–1976),
krajinařská architektka a aktivistka

Klasická hřiště s certifikovanými herními prvky – pískovištěm, houpacíkou nebo prolézačkou – svým provedením i uspořádáním do značné míry **určují, jak je mají děti používat**. Nabízejí sice bezpečné a přehledné prostředí, ale možnost svobodné hry, tvořivosti a dobrodružství je zde značně omezená. Jsou navržena dospělými tak, aby děti zabavila a zároveň minimalizovala jakékoliv riziko. Tím ale **dětem berou příležitost testovat své hranice, učit se nové věci, rozhodovat se a nést za svá rozhodnutí zodpovědnost**.

Umělé a uhlazené prostředí klasického hřiště může u dětí zároveň navozovat pocit, že se jim nemůže nic stát, protože veškeré potenciálně nebezpečné situace za ně už někdo předem ošetřil. **Může to vést k tomu, že při hře paradoxně nejsou dostatečně bdělé a nepromýšlí tolik své jednání.**

Protikladem může být hra v lese. Děti tam čeká řada nástrah – klacky, o které mohou zakopnout, stromy, ze kterých lze spadnout, díry v zemi. Co se ale stane, když dítě vstoupí do lesa? Zpravidla zpozorní. Začne zkoumat nové, trochu tajemné a rozhodně necertifikované prostředí. Aktivně vnímá okolí, zapojuje všechny smysly,

učí se pohybovat v neuspořádaném a místy i „nebezpečném“ terénu. Rozvíjí své pohybové dovednosti, vnímání prostoru a hlavně – **přebírá za své jednání vlastní zodpovědnost**. Učí se, že záleží na něm, jak v takovém prostředí obstojí.

Podobné je to na *Adventure Playground*. Když dítě vstoupí na takové hřiště, automaticky zpozorní a začne vnímat své okolí. Rozhlíží se, zvažuje, kudy se vydat, co prozkoumat a co vyzkoušet. Postupně si prostor osahává a testuje jeho možnosti. Hřiště se navíc neustále proměňuje – pod rukama samotných dětí vznikají nové herní věže, skryše i lanové dráhy a s nimi spojené výzvy. **To podporuje jejich zvědavost, kreativitu, chuť ke hře, ale i pocit ostražitosti a zodpovědnosti za své jednání.**

Děti si velmi dobře uvědomují, že hlavními tvůrci *Adventure Playground* jsou právě ony, a proto k němu automaticky získávají osobní vztah. Berou ho za „svůj“, jsou na něj hrdé a záleží jim na tom, jak funguje a vypadá.

Najdi 12 rozdílů!

Rozdílů mezi klasickým dětským hřištěm a herním prostorem podle konceptu *Adventure Playground* je celá řada – od uspořádání přes provozní řád, až po legislativní rámec. V následující tabulce jsme rozdíly shrnuli do 12 bodů.

Klasické hřiště

- 1 prostor navržený dospělými s nulovou účastí dětí, s důrazem na bezpečnost a se snahou jasně definovat, jak si na něm děti mají hrát
- 2 pevně kotvené certifikované herní prvky, které podléhají normám ČSN EN 1176 a ČSN EN 1177
- 3 uniformita, opakování, nuda
- 4 předem do značné míry "dané" herní využití navržené ve snaze maximálně eliminovat rizika
- 5 možnost kontaktu s pískem a někdy i s vodou
- 6 přístupné dětem i rodičům
- 7 absence volných prvků a přírodních materiálů
- 8 neměnný prostor
- 9 často absence vegetace, stínu
- 10 nenabízí příležitost pro společnou hru různých věkových skupin dětí; velmi často se zaměřuje pouze na mladší děti (do cca 8 let věku)
- 11 malá míra zodpovědnosti dětí za prostor hřiště i za jejich chování v něm
- 12 většinou nezohledňuje specifické potřeby místní komunity

Adventure Playground

- prostor navrhuji a proměňují děti, není předem dané, jak bude vypadat a jak si na něm děti budou hrát
- žádné certifikované herní prvky – herní prostor *Adventure Playground* je vyjmut z norem platných pro dětská hřiště
- variabilita, neustálá změna, kreativita a zábava
- dobrodružná a svobodná hra, jejíž přirozenou součástí je určitá míra rizika (přínosné riziko)
- kontakt se všemi 4 živly, možnost rozdělávat oheň
- nabízí prostor, který je primárně určen pro děti nad 7 let a kam rodiče většinou nemají přístup
- volné prvky a přírodní materiály
- neustále se měnící prostor
- součástí je vegetace, ideálně vzrostlé stromy, které poskytují stín, ale třeba i zeleninové záhonky
- nabízí aktivity pro všechny věkové kategorie uživatel od 1 do 101 let
- velká míra zodpovědnosti dětí za prostor, který vnímají jako „svůj“ a na jehož podobě a chodu se aktivně podílejí
- zohledňuje potřeby místní komunity, reaguje na ně

2.3. Zásady Adventure Playground

Každé Adventure Playground je ze své podstaty jedinečné. Proměňuje se den za dnem díky aktivitě dětí i dospělých, kteří ho navštěvují, a postupně si vytváří svou vlastní atmosféru i osobitý charakter. Jeho podobu výrazně ovlivňuje kontext, ve kterém se nachází – velikost pozemku, množství zeleně, kvalita zázemí, poloha v rámci města a dostupnost pro místní komunitu. Ještě významnější roli však hraje tým lidí, který hřiště s určitou vizí zakládá a provozuje. Právě oni přinášejí hodnoty a myšlenky, jež se následně promítají do každodenního fungování hřiště.

Vnitřní směrnice hřiště udává směr

Ještě před samotným vznikem hřiště by měla být **jasně definována základní východiska a záměr**, na kterých celý projekt stojí. Tyto principy se zpravidla shrnují do základního dokumentu nazývaného **Vnitřní směrnice**. Tento dokument vymezuje vizi, hodnoty a cíle hřiště a také vysvětluje, proč hřiště vzniká, co má přinášet dětem i komunitě a jaké zásady zastává. Nezůstává však pouze u myšlenkových východisek. Obsahuje i **praktická pravidla fungování** (viz kapitola 6).

Sepsání Vnitřní směrnice je důležité hned z několika důvodů. Zakladatelům pomáhá sladit představy a konkretizovat je tím, že jsou nuceni je jasně formulovat a strukturovat. Směrnice se stává oporou i pro nové členy týmu, kteří díky ní snadno porozumí vizi projektu a principům jeho fungování. Zároveň **usnadňuje komunikaci s rodiči dětí**, které hřiště navštěvují,

protože jim dává jasnou představu o prostředí, do něhož své děti pouštějí. Důležitou roli hraje také při sháňení finančních prostředků a při oslovení partnerů či sponzorů, neboť stručně a přehledně představuje myšlenky a cíle celého projektu.

Vnitřní směrnici je třeba chápat jako **živý dokument**, který lze podle potřeby upravovat a doplňovat v návaznosti na vývoj složení týmu i měnící se potřeby místní komunity. Na jejím základě se pak vytváří oficiální **provozní řád hřiště** a také **pravidla pro pobyt na hřišti** či v jeho jednotlivých zónách. Ty shrnují praktické zásady a pravidla pro návštěvníky a měly by být umístěny na viditelném místě přímo v prostoru hřiště.

Adventure Playground pokaždé jinak!

Rozdíly mezi jednotlivými hřišti dle konceptu AP jsou značné. Některá vznikají jako **stálá**, jiná jen jako **dočasná** – třeba jen na období několika měsíců, aby oživila prázdný stavební pozemek do doby, než na něm začne výstavba.

Někde se klade důraz zejména na **stavění herních konstrukcí** a práci s materiály a náradím. Jinde se k tomu přidává **pěstování rostlin** nebo **péče o zvířata** – od králíků a slepic až po ovce či koně. Velmi různorodé bývá i **zázemí**: od jednoduchého stanového přístřešku nebo stavební buňky až po na míru navržený objekt s hygienickým zázemím a klubovnou.

Liší se také **provoz** – otevírací doba, režim o svátcích a víkendech i **pravidla pro vstup rodičů**. Někde mohou dospělí vstupovat do prostoru hřiště jen výjimečně nebo pouze v určitých jasně daných časech. Jinde mají vyhrazenou vlastní zónu, kde si mohou hrát a stavět společně se svými dětmi. A existují i taková hřiště, kde není přítomnost dospělých omezena vůbec.

Mnohá hřiště kromě prostoru pro volnou hru a tvoření nabízejí i organizované aktivity – rukodělné dílny, workshopy, divadelní kroužky nebo třeba výuku jazyků. Často se také stávají **centrem setkávání místní komunity** a místem konání různých společných akcí – pravidelných slavností, oslav či pracovních brigád.

Ačkoli je každé hřiště dle konceptu Adventure Playground originál, přece jen je spojují určité základní principy. Ty shrnuje následující **desatero AP**.

2.4. Desatero Adventure Playground

1. Ohraničený a jasné označený prostor

Pozemek Adventure Playground je vždy **oplocený** a na viditelném místě **označený cedulí** s nápisem „Dobrodružné hřiště“ nebo „Adventure Playground“. V blízkosti hlavního vstupu se nachází **informační tabule s provozním řádem**. Vstup do areálu je možný pouze v otevíracích hodinách a vždy za přítomnosti herních průvodců.

2. Participace dětí

Děti jsou nejen návštěvníky AP, ale také jeho **spolutvůrci**. Aktivně se zapojují do rozhodování o podobě prostoru i jeho každodenním fungování. Účastní se společných setkání, kde mohou sdílet své nápady, navrhnout změny a podílet se na jejich realizaci. Učí se tak otevřeně komunikovat, spolupracovat s ostatními a zároveň zakoušejí pocit zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

3. Zdarma a pro všechny

Pobyt na Adventure Playground je vždy **bezplatný a otevřený všem dětem bez rozdílu**. Děti mohou přicházet a odcházet podle vlastního uvážení. Mohou být zavedeny dobrovolné členské příspěvky nebo možnost přispět na provoz, nepříznivá finanční situace dítěte však nikdy nesmí být překážkou pro to, aby mohlo hřiště navštěvovat.

Prostor je navržen tak, aby byl **inkluzivní** a přístupný i dětem se specifickými potřebami – včetně těch s omezenou schopností pohybu či orientace – zároveň bez ohledu na gender, kulturní zázemí nebo jiné rozdíly.

Děti mladší sedmi let musí být většinou v doprovodu starší osoby, například rodiče nebo sourozence. Starší děti mohou hřiště navštěvovat samostatně. Vstup rodičů a dalších dospělých se řídí pravidly, která si každé hřiště nastavuje individuálně.

4. Komunitní charakter

Adventure Playground se často stává **přirozeným centrem života místní komunity**. Každý den se zde potkávají děti, ale často i jejich rodiče a prarodiče. Společně se zapojují do akcí, dílen či brigád, podílejí se na péči a dalším rozvoji prostoru. Díky tomu si děti i dospělí k hřišti vytvářejí **osobní vztah** a vnímají ho jako **místo, kam patří**.

5. Pobyt venku a kontakt s přírodou

Život na AP probíhá převážně **venku**. Podle charakteru pozemku, na kterém se hřiště nachází, tu děti mohou v různé míře zkoumat rostliny, pozorovat volně žijící živočichy a pracovat s přírodními materiály – dřevem, hlínou, kameny i vodou. Mají příležitost na vlastní kůži zažívat všechny čtyři živly i proměny počasí. Tento přímý **kontakt s přírodními prvky**, které v běžném městském prostředí často chybí, napomáhá tomu, aby si **děti k přírodě vytvořily hlubší vztah**.

6. Pestré prostředí pro různorodé aktivity

Adventure Playground podporuje **pestrou škálu aktivit**. Nabízí podněty pro různé typy hry – od pohybových a tvůrčích činností až po klidné, soustředěné aktivity. Děti zde mají možnost stavět a tvořit z volně dostupných materiálů, malovat, vyrábět, pracovat s nástroji, a na některých hřištích dokonce pěstovat rostliny nebo pečovat o zvířata. Prostor je zároveň členěn tak, aby se v něm našlo místo i pro chvíle klidu a odpočinku.

7. Svobodná (volná) hra⁹

Pravidla na Adventure Playground jsou nastavena tak, aby dětem poskytla **bezpečný rámec a zároveň maximální svobodu**. Hřiště je místem, kde si děti samy volí, čemu se chtějí věnovat, s kým spolupracovat a jak svou hru rozvíjet. Mohou přicházet s vlastními nápady, zkoušet nové věci, experimentovat, tvořit a postupně tak objevovat, co je baví a zajímá.

8. Herní průvodci

Fungování AP stojí na týmu **kvalifikovaných a proškolených herních průvodců** (Play Workers),¹⁰ kteří jsou na hřišti vždy přítomni. Jsou to osoby s pedagogickou nebo sociální zkušeností s prací s dětmi a jejich role je jasně popsána ve Vnitřní směrnici hřiště. Jejich hlavním úkolem je **stát**

na straně dětí a hájit jejich právo na svobodnou hru, samostatné objevování a tvořivost. Zároveň se od nich očekává velká bdělost při dohlížení nad děním na hřišti a schopnost citlivě vnímat potřeby, ale také schopnosti a dovednosti jednotlivých dětí. Do činností dětí a jejich interakcí aktivně zasahují pouze tehdy, když jsou o to požádáni nebo když vyhodnotí, že je to skutečně nezbytné.

Jsou to herní průvodci, kdo vítají děti při jejich první návštěvě, seznamují je s prostorem, jeho fungováním i pravidly. Díky nim je na hřišti **udržováno bezpečné a zároveň podnětné prostředí**: starají se o zázemí, nástroje, doplňování materiálů a dohlíží na dodržování pravidel, která vytvářejí společně s dětmi v rámci poradních kruhů. Jsou jim oporou při řešení konfliktů a dalších náročných situací.

Součástí jejich práce je také **pravidelná kontrola bezpečnosti celého prostoru** včetně herních konstrukcí, které – často ve spolupráci s dětmi – podle potřeby upravují nebo rozebírají. (Více o roli herního průvodce najdete v kapitole 6.)

9 Volná hra je nestrukturovaná hra dětí bez dozoru dospělých. Děti samy rozhodují, jak, s čím a na co si budou hrát a vymýšlejí si k tomu svá vlastní pravidla. Volná hra je pro vývoj dětí klíčová a podporuje rozvoj sociálních dovedností, emoční zdraví, odolnost, spolupráci, sebevědomí, kognitivní schopnosti a vývoj mozku.

Wikipedia. Free play. Přeloženo z: https://en.wikipedia.org/wiki/Free_play#:~:text=Free%20play%20is%20unstructured%20play%20among%20children,cooperation%2C%20confidence%2C%20cognitive%20growth%2C%20and%20brain%20development.

10 Play Wales. Play work. Dostupné z: <https://play.wales/playwork/>, Play Scotland. Playwork. Dostupné z: <https://www.playscotland.org/schools-childcare/playwork-professionals/>

9. Přínosné riziko

Filosofie Adventure Playground vychází z přesvědčení, že **určitá míra rizika je pro dětskou hru i zdravý vývoj nezbytná**. Odborníci tento koncept nazývají „**přínosné riziko**“.¹¹ V praxi dobrodružných hřišť se proto používá princip **Hodnocení přínosů a rizik**,¹² který je podrobněji vysvětlen v kapitole číslo 4. Tento přístup umožňuje pečlivě vyvažovat přínosy a možná nebezpečí v různých situacích – ať už jde o posuzování herních konstrukcí, úprav prostoru nebo chování dětí na hřišti.

10. Zázemí s toaletami a pitnou vodou

Každé Adventure Playground musí mít zajištěný **přístup k toaletám a pitné vodě**. Součástí areálu by měl být také prostor pro **uskladnění nářadí** a dalších pomůcek nezbytných pro provoz hřiště. Další zázemí, jako je altán, klubovna či malá dílna, není nutné, ale výrazně rozšiřuje možnosti aktivit a především využití hřiště i za nepříznivého počasí.

- 11 Tim Gill. Playing it Safe? Bernard van Leer foundation. 2018. Dostupné z: https://vanleerfoundation.org/wp-content/uploads/2018/05/White-paper_Playing-it-safe_Tim-Gill_May-2018.pdf?utm_source=chatgpt.com
- 12 David Ball, Tim Gill and Bernard Spiegel. Managing Risk in Play provision. Play safety forum. National Children's Bureau, Big Lottery Fund 2008 ISBN: 978-1-84775-289-5. Dostupné z: https://playsafetyforum.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/03/managing-risk-in-play-provision.pdf?utm_source=chatgpt.com Assessing Risk and Benefit in Playspaces. Child Accident Prevention Foundation of Australia. 2021. Dostupné z: <https://www.kidsafensw.org/imagesDB/documents/AssessingRiskandBenefitinPlayspaces2021.pdf>

3. Přínosy a důvody proč

„To šlo jednou pár kluků do školy. Tak šli a cestou uviděli ve vysoké zdi z kamene starou železnou branku, celou rezavou.“

Zahrada, Jiří Trnka

3.1. Adventure Playground v kontextu dětství v současném městě

Současná města většinou nejsou pro děti příliš přívětivá. Veřejný prostor jim nabízí jen málo možností pro volný pohyb a hru – brání jim v tom především všudypřítomná auta, obavy rodičů z různých sociálních a environmentálních hrozeb, ale i nedostatek podnětných míst, kde by si mohly hrát. **Dětský život z ulic téměř vymizel** a hra se často omezuje na oplocená, jednotvárná hřiště, která nenabízejí prostor pro rozvoj a spontánní objevování.

Volného času mají děti málo – a většinou je vyplněn organizovanými kroužky a mimoškolními aktivitami. Jejich **pohyb po městě bývá závislý na doprovodu dospělých**, nebo se odehrává pouze **na sedadlech automobilů**. Přicházejí tak o možnost samostatně poznávat své okolí a budovat si k němu vztah.

Stále více času tráví také **u obrazovky** – konzumují předem připravený obsah a ztrácejí schopnost se samy zabavit. Jejich sociální život se přesouvá do **online prostředí**, zatímco

v tom skutečném ztrácejí jistotu i chuť být aktivní. **Skutečný svět pro ně přestává být zajímavý – ubývá v něm příležitostí k volné hře i přirozenému setkávání s vrstevníky.**

Děti zároveň **nemají možnost ovlivňovat podobu veřejného prostoru**. Do participačních procesů při plánování měst bývají zapojovány jen výjimečně a jejich potřeby a názory tak často zůstávají nevyslyšeny.¹³ Místo aby byly spolutvůrci svého města, stávají se **jen pasivními uživateli**.

Lze konstatovat, že současná podoba městského prostředí nabízí **čím dál méně příležitostí k volné, nestrukturované hře venku**. V kombinaci s dalšími společenskými faktory to vede k zásadní změně života dětí ve městě. Tento fenomén, označovaný jako **„urbánní dětství“**¹⁴ přispívá k řadě problémů dnešních dětí – od zhoršujícího se fyzického i psychického zdraví, přes odcizení přírodě až po sociální izolaci a digitální závislost.

13 Petrik, Mirjana, Smetanová Magdalena. *Participace s dětmi a mládeží*. Praha 2020. Město přátelské k dětem. Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/13Bte164oEJWWzSE6mf9KHIRVedDzJMHf/view>

14 Současné „urbánní dětství“ lze shrnout do čtyř trendů:
Domestikace – děti tráví čas převážně v uzavřených, kontrolovaných prostorech (školy, hřiště, instituce).
Institucionalizace – hry a aktivity dětí probíhají v prostředí s množstvím formálních i nepsaných pravidel.
Insularizace – městské prostředí se dětem jeví fragmentovaně, protože se po městě prakticky nepohybují pěšky, ale jsou převážně vozeny autem mezi oddělenými „ostrovy“ – domovem, školou a hřištěm.
Odcizení přírodě – kontakt s přírodou je nahrazován zprostředkovanou zkušeností (obrázky, videa).
Petrik, Mirjana. *Děti a město: Veřejný prostor s ohledem na děti a mládež*, Praha, 2019. Dostupné z: https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/82247/F5-D-2019-Petrik-Mirjana-priloha-1_Titul%20Abstrakt%20Obsah%20Podekovani.pdf?sequence=-1&isAllowed=y

Adventure Playground na tyto výzvy reaguje. Dětem nabízí svobodný, bezpečný a přístupný prostor s dostatkem zeleně – **oázu městské divočiny**, kterou samy utvářejí a kde si mohou hrát podle vlastních představ. Zažívají tu **svobodnou hru bez přímého zásahu dospělých**, samy si určují, co budou dělat, kdy přijdou a jak dlouho zůstanou.

Mají zde možnost přirozeně se rozvíjet – fyzicky, sociálně i emočně – skrze **autentické zážitky v reálném světě**, bez mobilů a obrazovek. Na rozdíl od organizovaných aktivit jim *Adventure Playground* nabízí skutečnou volnost i důvěru.

Adventure Playground zároveň **podporuje právo dítěte na hru** – kterou jim garantuje článek 31, mezinárodně uznávané Úmluvy o právech dítěte – a rozšiřuje síť městských veřejných prostor o **místo, kde mají děti možnost být samy sebou**.¹⁵

15 Úmluva o právech dítěte a související dokumenty. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. 2016. ISBN 978-80-7421-120-1. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rp/vybory/pro-prava-ditete/Preklady-dokumentu-OSN.pdf>

3.2. Přínosy Adventure Playground pro všestranný rozvoj dětí

„Hra je nejvyšší formou výzkumu.“

Albert Einstein

Adventure Playground je vlastně **venkovní škola hrou** – jen bez lavic, zvonků a pevných programů. Děti tu mají možnost zkoumat, tvořit, stavět i bourat podle vlastních nápadů a tempa. K dispozici mají rozmanité materiály, nářadí i prostředí, které podněcuje jejich kreativitu, zvědavost a odvahu zkoušet nové věci.

Hra zde probíhá v nejpřirozenější podobě – je spontánní, dobrodružná a plná kreativity i přiměřeného rizika. A právě taková **hra dětí nejen baví, ale také je rozvíjí**. Přirozeně si osvojují praktické dovednosti – od práce s nástroji až po péči o zvířata a rostliny. Zlepšují svou fyzickou kondici, učí se spolupracovat, komunikovat, řešit problémy i nést odpovědnost. Aktivním zapojením do provozu hřiště se cítí být **součástí komunity** a vnímají svůj vliv i **odpovědnost vůči okolí**.

Součástí života na hřišti často bývá i nabídka organizovaných aktivit – například výtvarné či řemeslné dílny, badatelské aktivity, doučování nebo jazykové kluby. To umožňuje **propojení s místními školami, komunitními centry i neziskovými organizacemi**.

Co nám řekli žáci 1. třídy ZŠ
po dvou hodinách hraní a stavění
na Adventure Playground
Na Kocínce?

„Naučila jsem se domluvit
s kamarádkou.”

„Naučil jsem se být
odvážný.”

„Naučil jsem se, že musím
něco zkusit, i když nevím
jak a že to můžu vymyslet.”

„Naučila jsem se stavět.”

„Naučil jsem se dávat
pozor.”

„Naučila jsem se pracovat
s kladivem.”

„Naučila jsem se
přimontovat mluvítko.”

„Naučil jsem se používat
provázek.”

Co vše dětem Adventure Playground přináší?

1. Volná hra jako způsob poznávání sebe i světa

Na *Adventure Playground* si děti hrají svobodně – samy si vymýšlejí, co budou dělat, jak a s kým. Mluvíme o takzvané **volné hře**,¹⁶ kterou je možné popsat jako **nestrukturovanou, dobrovolnou činnost, kterou děti samy iniciují a řídí podle svých potřeb a nápadů**. Umožňuje jim objevovat svět kolem sebe, rozvíjet fantazii, učit se novým věcem a lépe porozumět sobě i druhým.¹⁷ Při hlubokém ponoření do hry děti zažívají **stav intenzivního soustředění a radost z činnosti – tzv. „flow“**.

Hra je pro děti přirozený způsob, jak se učí, rostou a zpracovávají vše, co zažívají.

2. Přínosné riziko a poznávání vlastních hranic

Adventure Playground nabízí dětem **bezpečný prostor, kde mohou svobodně zkoušet, co zvládnou** – vylézt výš, přenést těžký předmět, přeskočit překážku, postavit něco nového nebo se pustit do neznámé aktivity. Díky

těmto drobným výzvám mají možnost poznávat své schopnosti i hranice, učit se samostatně rozhodovat, posilovat sebedůvěru, rozvíjet odvalu a zakoušet pocit úspěchu.

Hra i učení jsou přirozeně spojeny s určitou mírou rizika. Moderní pedagogika dnes pracuje s konceptem „**přínosného**“ nebo také „**přijatelného rizika**“ (Risk-Benefit Approach),¹⁸ který chápe určitou míru rizika nejen za nevyhnutelnou, ale i žádoucí. Jedná se o situace, kdy děti zažívají napětí, nejistotu nebo námahu – **ale v prostředí, které je dostatečně bezpečné a zároveň podporující**.

3. Budování samostatnosti, odpovědnosti a aktivního občanství

Na *Adventure Playground* mají děti možnost **rozhodovat samy za sebe**. Rodiče mají obvykle na hřiště omezený přístup, což dětem umožňuje řešit situace bez přímého zásahu dospělých. Učí se **nést odpovědnost za svá rozhodnutí**, zvládat konflikty i plánovat společné aktivity. Tento přístup podporuje **rozvoj tzv.**

„**odolného dítěte**“ – dítěte schopného samostatně čelit výzvám a překonávat obtíže.¹⁹

Na hřišti nejsou žádné autority, které by určovaly, co a jak má být. Herní průvodci jsou zde jako podpora – naslouchají, pomáhají na vyžádání a povzbuzují děti v tom, aby si poradily samy.

Děti jsou vnímány jako rovnocenní partneři. Rozhodují o tom, čemu se chtějí věnovat a společně utvářejí budoucí podobu hřiště. Na řadě hřišť se pravidelně konají tzv. **společné kruhy**, kde mohou děti otevřeně mluvit o tom, co se jim líbí, co by chtěly změnit, nebo co je trápí. Učí se formulovat své názory, naslouchat druhým a hledat společná řešení. Díky tomu získávají důležitou zkušenost – a to, že jejich hlas má váhu a může ledasco ovlivnit.

4. Environmentální výchova a vztah k přírodě

Součástí každého *Adventure Playground* by měl být i kus „**městské divočiny**“ – plocha zeleně se stromy, keři, trávou nebo záhonky. Právě takové prostředí nabízí dětem ve městě jedinečné zázemí pro **environmentální vzdělávání**.²⁰ Učí se venku, skrze vlastní prožitek a každodenní kontakt s přírodou. Pozorují proměny ročních období, různé podoby počasí i působení čtyř živlů – země, vody, vzduchu a ohně. Dostávají se do kontaktu s půdou, pracují s přírodními

materiály, pozorují rostliny i volně žijící živočichy a postupně si utvářejí **základní porozumění přírodním souvislostem**.

Na řadě stálých hřišť se děti starají o záhonky s bylinkami a zeleninou nebo o domácí zvířata, jako jsou slepice, králci, ovce nebo koně. Zalévají, sklízí, krmí, sledují potřeby rostlin i jednotlivých zvířat. Učí se, že jejich každodenní jednání má přímý dopad na živé organismy i širší ekosystém.

Tím, že přírodu nejen pozorují, ale také o ni aktivně pečují, si k ní vytvářejí osobní vztah. Učí se ji vnímat jako hodnotu, kterou stojí za to chránit.

Součástí aktivit na hřišti je také **práce s použitými nebo nepotřebnými materiály**. Děti jim dávají nový život – staví z nich, vyrábějí, opravují nebo je rozebírají na části. Přirozeně se tak učí hospodárnosti, šetrnému zacházení se zdroji a získávají dovednosti i postoje důležité pro **odpovědné chování k životnímu prostředí v budoucnu**.

5. Komunikace, spolupráce, respekt a učení se jeden od druhého

Adventure Playground je **otevřené všem dětem** – bez ohledu na jejich věk, původ, schopnosti nebo zkušenosti. Potkávají se tu děti různého sociálního i kulturního zázemí, často i s různým tělesným či mentálním omezením. Společně tráví čas,

16 V současné literatuře se pojem užívá jako protiklad hry, která je řízená, organizovaná, předem určená či jinak ovlivněná (buď prostředím, přítomnou dospělou osobou, či názornou herní pomůckou).

Dostupné z: <https://svobodnahra.cz/teorie>

17 Play and Playground Encyklopédia. Free Play. Dostupné z: <https://www.pgpedia.com/f/free-play>

18 Na to, že hra bez rizika není skutečnou hrou, poukázal už francouzský sociolog Roger Caillois ve své knize *Hry a lidé* (Les Jeux et les Hommes, 1958). Moderní pedagogika pak pracuje s pojmem „**přijatelné riziko**“ (Risk-Benefit Approach), který posouvá pozitivní vztah k riziku ještě dál: chápe, že určitá míra rizika je nejen nevyhnutelná, ale i žádoucí.

19 Odolné dítě je takové dítě, které se dokáže úspěšně vyrovnávat s překážkami, stresujícími situacemi a nepříznivými okolnostmi, aniž by se příliš „zlomilo“. Má schopnost čelit náročným situacím, poučit se z chyb a posilovat svou vnitřní sílu, aby mohlo konstruktivně reagovat na životní výzvy a problémy.

Koucká, Pavla. *Odolné dítě*. 2021. Nakladatelství Portál. ISBN 978-80-262-1842-5.

20 Krajhanzl, Jan. *Děti a příroda: období dětského vývoje z hlediska environmentální výchovy*. Český portál ekopsychologie. Dostupné z: <http://www.ekopsychologie.cz/soubory/evyvoj.pdf>

vymýšlejí hry, staví bunkry, starají se o prostor nebo prostě jen klábosí či lelkují. Vzájemně se inspirují, učí se **spolupracovat i respektovat** odlišnosti druhých.

Uznání zde zažívají i děti, které ve školním prostředí zůstávají bez povšimnutí. I když jim třeba nejde matematika nebo čeština, tady vyniknou jinak – šikovnými rukama, tvořivostí, odvahou, mrštností nebo schopností domluvit se s ostatními. Pro mnohé je to poprvé, kdy zažijí pocit úspěchu a uznání od vrstevníků, což posiluje jejich sebedůvěru i vnímání vlastní hodnoty.

Společné aktivity přinášejí i výzvy a někdy konflikty. Děti se učí domluvit – při stavbě bunkru, hrabání listů či organizaci her. Právě tyto situace jim pomáhají **rozvíjet komunikační dovednosti**: učí se naslouchat, vyjednávat, hledat kompromisy a řešit spory konstruktivně.

6. Kreativita a prostor pro vlastní nápady

Adventure Playground je místem, kde mohou děti **svobodně tvořit**. K dispozici mají rozmanité materiály, nástroje a dostatek prostoru, aby mohly uskutečnit své vlastní nápady – ať už staví bunkr, vyrábějí něco ze dřeva, malují nebo vymýšlejí nové hry. Tvořivost není o výkonu ani hodnocení. **Děti si samy určují tempo i směr** – někdy jsou ponořené do práce, jindy jen tak lelkují, pozorují dění kolem sebe a nechávají myšlenky volně plynout.

Rozvoj kreativity je důležitý pro celý budoucí život – pomáhá dětem přemýšlet jinak, hledat nová nekonvenční řešení, přizpůsobovat se novým situacím a rozvíjet představivost.

7. Autentické zážitky v offline světě

Adventure Playground dětem nabízí to, co jim digitální svět dát nemůže – **skutečné zážitky**. Mohou se tu volně pohybovat, tvořit, objevovat, zažívat dobrodružství a **potkávat nové kamarády**. Společně si hrají, odpočívají, přicházejí s novými nápady a sdílejí radost z toho, co samy vytvořily a společně zažily – nejen z toho, co viděly na obrazovce.

Dnešní děti tráví stále více času online, často pasivně a bez vlastní iniciativy. Virtuální kontakt nahrazuje skutečná setkávání, což může vést k osamělosti, závislosti i k problémům se zvládnutím běžných životních situací.²¹ AP nabízí zdravou a lákovou alternativu. Ať už je i pro starší děti – láká je svoboda, prostor pro vlastní nápady i možnost být součástí party. Reálný svět je totiž nakonec mnohem zajímavější, když jim dáme šanci ho naplno prožít.

8. Přirozený pohyb – ve zdravém těle zdravý duch

Na AP lze pohlížet také jako na **hravou tělocvičnu pod širým nebem**. Děti tu skákají, šplhají, podlézají, předklánějí se, probíhají a manipulují s různými věcmi a materiály – aniž by si uvědomovaly, že vlastně „cvičí“. **Pohyb a zapojení všech smyslů jsou zde přirozenou součástí hry i tvoření**.

Pravidelný přirozený pohyb venku je zásadní pro zdravý vývoj: posiluje svaly i imunitu, snižuje riziko obezity, hypertenze a cukrovky a zlepšuje náladu.²² Děti, které se cítí být silné a schopné, jsou obvykle spokojenější, sebevědomější, odolnější vůči stresu a lépe zvládají každodenní výzvy. Dnes ale tráví většinu času vsedě – u obrazovky nebo ve školních lavicích. AP jim nabízí nenásilný způsob, jak se hýbat, pobývat v zeleni a posilovat tak svou odolnost vůči stresu i úzkostem²³ a zároveň si užívat zábavu.

9. Práce rukama a rozvoj zručnosti

Adventure Playground dětem nabízí prostor, kde mohou svobodně tvořit a **pracovat rukama**. Mají k dispozici **různé materiály**, nejčastěji dřevo, a také skutečné „**dospělácké**“ nástroje jako pily, kladiva, kleště nebo šroubováky. Mohou stavět bunkry, vyrábět poličky či jiný nábytek, nebo si třeba vytvořit vlastní hračku.²⁴

Tato práce **rozvíjí jemnou motoriku, koordinaci, trpělivost i schopnost plánovat a dotahovat věci do konce**. Při práci s nástroji se děti učí základním pravidlům bezpečnosti, získávají praktické zkušenosti a posilují důvěru ve vlastní schopnosti. Postupně si osvojují různé řemeslné techniky a začínají chápat, jak věci vznikají a co všechno lze zvládnout vlastníma rukama.

Zároveň si uvědomují, že ne všechno je potřeba kupovat – spoustu věcí si mohou vyrobit, upravit nebo opravit samy. Manuální zručnost tak přirozeně vnímají jako důležitou a smysluplnou dovednost, kterou lze dále rozvíjet – a která přináší nejen radost z tvorby, ale i **hrdost na vlastní práci**.

10. Vztah k místu, kde žijí

Adventure Playground pomáhá dětem vytvářet si **osobní a přirozený vztah k místu, kde vyrůstají**. Díky němu se stávají součástí místního života – poznávají své okolí, potkávají sousedy a získávají **pocit, že někam patří**.

Hřiště pro ně není jen prostorem ke hře, ale stává se místem, kde se cítí dobře, bezpečně a doma. Vidí, že mohou ovlivnit, jak prostor vypadá a co se v něm děje – nejsou jen pasivními pozorovateli, ale i **aktivními spoluutvářci**. Právě díky tomu si k místu vytvářejí hlubší vztah – mají ho rádi, záleží jim na něm a cítí za něj odpovědnost. Osobní pouto pak často přerůstá i v širší zájem o dění ve čtvrti nebo ve městě. Z dětí vyrůstají **lidé, kteří se umí zapojit**, přemýšlejí o svém okolí a chtějí pro něj něco udělat.²⁵

21 Sokolíčková Z., Spitzer M., et al. Nadměrné množství času online snižuje empatii, pozornost, zvyšuje depresi a úzkost. Kyber a eko. Host, Brno. 2019.

22 Univerzita Palackého v Olomouci. TZ. České děti sportují, přesto je trápí nedostatek pohybu. 2019. Dostupné z: https://ftk.upol.cz/fileadmin/userdata/FTK/Soubory_aktuality/TZ/TZ_UP_2019-05-24_Ceske_deti_sportuji_presto_je_trapi_nedostatek_pohybu.pdf

23 Kotera, Y., Richardson, M., Sheffield, D. Effects of shinrin-yoku (forest bathing) and nature therapy on mental health: A systematic review and meta-analysis. International Journal of Mental Health and Addiction, 1–25. 2020. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/342571920_Effects_of_Shinrin-Yoku_Forest_Bathing_and_Nature_Therapy_on_Mental_Health_a_Systematic_Review_and_Meta-analysis

24 Muzeum Říčany. Tvořivá hra.

Dostupné z: <https://muzeumricany.cz/pro-skoly/tvoriva-hra/>

25 Petrik, M. Smetanová, M. Memorandum: Děti a město / Prostor pro hru. Město přátelské k dětem, Fakulta architektury, ČVUT. 2019. Dostupné z: <https://www.architekturadem.cz/memorandum/>

3.3. Přínosy Adventure Playground pro město a komunitu

Adventure Playground přináší do měst **živý, přístupný a inkluzivní veřejný prostor**, který rozšiřuje možnosti trávení volného času pro děti i celou místní komunitu. Doplnjuje klasická hřiště o alternativu, která **oslovuje i starší děti a dospívající**. Stává se přirozeným **centrem sousedského života** – důležitým bodem na mapě městské čtvrti i města.

Často **oživuje zanedbané lokality** nebo prozatím nevyužité městské pozemky a parcely, na kterých se v budoucnu plánuje výstavba. Podporuje **zapojení a každodenní setkávání obyvatel** a díky své otevřenosti a **nízkoprahovému charakteru** propojuje lidi různých generací i sociálního zázemí.

Je plně **v souladu se současnými strategiemi udržitelného rozvoje měst**. Do plánování, realizace i provozu prostoru hřiště **aktivně zapojuje místní obyvatele a zájmové skupiny** – včetně dětí a mladých lidí. Reaguje tak na stále silněji vnímanou potřebu, aby se nejmladší generace mohla podílet na utváření veřejného prostoru, který denně využívá.

Adventure Playground navíc funguje **nízkonákladově a udržitelně**. Využívá přírodní, darované nebo recyklované materiály a ukazuje principy cirkulární ekonomiky v praxi – a přitom šetří veřejné prostředky.

Adventure Playground není jen místo pro hru. Je to investice do komunity, do budoucnosti města i do dětí samotných.

Co přináší Adventure Playground současnému městu?

1. Nový rozměr herních možností ve městě

Adventure Playground představuje **nový rozměr veřejného prostoru pro děti i dospělé** – otevřený, neformální, inkluzivní a flexibilní. Má nezastupitelné místo v plánování veřejného prostoru města – zejména při tvorbě herních a pobytových strategií.

Nabízí **bezpečné a atraktivní místo**, kde mohou děti trávit čas venku, podílet se na podobě prostoru a zároveň se stát součástí místní komunity. Na rozdíl od tradičních parků nebo klasických dětských hřišť jde o prostor s volnějšími pravidly, který se **přírodně přizpůsobuje specifikům daného místa, sociálnímu kontextu i měnícím se potřebám samotných uživatelů**. Zároveň dokáže oslovit i starší děti a dospívající – věkovou skupinu, která je při navrhování veřejných prostranství často opomíjená.

Adventure Playground je plně **v souladu s principy iniciativy Child Friendly Cities** (UNICEF),²⁶ která prosazuje práva dětí – včetně práva na svobodnou a kvalitní hru v bezpečném prostředí.

Stále více měst proto zařazuje tento typ hřišť do svých **strategií rozvoje veřejného prostoru**. Adventure Playgrounds přináší potřebnou variabilitu, živost a lidské měřítko

do jinak standardizovaného městského prostředí. Inspirací mohou být například strategie hry ve Spojeném království – *Play England*²⁷ nebo *Play Scotland*,²⁸ které s tímto typem prostoru dlouhodobě a systematicky pracují.

2. Posílení místní komunity

Adventure Playground má **silný komunitní rozměr**. Nabízí neformální místo pro pobyt a aktivní trávení volného času, čímž posiluje **sousedské vztahy** a podporuje **mezigenerační setkávání**.

Zapojení místních obyvatel do tvorby a péče o společný prostor **prohlubuje jejich vztah k místu**, podporuje pocit odpovědnosti a **přírodní dohled nad lokalitou**. Tím se snižuje riziko vandalismu, zvyšuje bezpečnost a posilují zdravé sousedské vztahy – klíčové prvky pro udržitelné a harmonické fungování města.

3. Participace dětí a náctiletých při plánování města

Adventure Playground přirozeně **zapojuje děti a dospívající do plánování, utváření i každodenní péče o veřejný prostor**. Odráží tak principy současného městského plánování, které vnímá nejmladší generaci jako klíčovou skupinu uživatelů města, jejíž hlas bývá často přehlížen.

Zároveň podporuje **naplňování zásad Úmluvy o právech dítěte** (UNICEF), především práva dítěte vyjádřit svůj názor a podílet se na rozhodování o věcech, které se ho týkají. Stejně tak navazuje na principy **Agendy Habitat** (OSN),²⁹ nebo **Politiky architektury a stavební kultury České republiky** (PASK),³⁰ které zdůrazňují zapojení všech věkových skupin – včetně dětí – do plánování a rozhodování o podobě městského prostředí.

Možnost aktivně se podílet na tvorbě prostoru – přemýšlet o svém okolí, plánovat, rozhodovat a nést odpovědnost – rozvíjí nejen **důležité kompetence pro život v demokratické společnosti**, ale zároveň přispívá k vytváření města, kde se lidem zkrátka dobře žije.

4. Aktivace nevyužitého městského prostoru

Adventure Playground nabízí chytré a flexibilní řešení, jak **dočasně nebo trvale oživit místa ve městě, která zůstávají nevyužitá** – například brownfieldy, prázdné parcely nebo okraje sídlišť. Může se tak stát katalyzátorem postupného zlepšování zanedbaných či sociálně vyloučených lokalit, a to bez potřeby velkých zásahů a s minimálními náklady.

Díky své nenáročnosti a nízkonákladovosti představuje AP praktický příklad tzv. **taktického urbanismu**³¹ – přístupu, který ukazuje, že i malé a časově omezené zásahy do veřejného prostoru mohou přinést dlouhodobý a pozitivní efekt.

26 UNICEF. Child friendly Cities Initiative.

Dostupné z: <https://www.unicef.org/childfriendlycities/initiatives>

27 Play England. Freedom to play. Dostupné z: <https://www.playengland.org.uk/>

28 Play Scotland. Dostupné z: <https://www.playscotland.org/>

29 Agenda Habitat poskytuje základní rámec umožňující lidem převzít odpovědnost za podporu a tvorbu trvale udržitelných lidských sídel. OSN. Agenda habitat. 1996.

Dostupné z: <https://www.uur.cz/media/znifqtdy/agenda-habitat-1996.pdf>

30 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Politika architektury a stavební kultury České republiky. Aktualizace 2022. Dostupné z: https://www.uur.cz/media/ffrczrkcc/politika_architektury_a_stavebn%C3%AD_kultury_%C4%8Dr_aktualizace_2022_final.pdf

31 Wikipedie. Taktický urbanismus.

Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Taktick%C3%BD_urbanismus

5. Soulad s principy udržitelnosti a cirkulární ekonomiky

Adventure Playground v mnoha ohledech **naplňuje principy udržitelného městského rozvoje** a je **v souladu s evropskými politikami v oblasti plánování měst**. Kromě aktivního zapojování obyvatel do tvorby veřejného prostoru, podpory místní komunity a oživování nevyužitých ploch přináší i řešení, která přispívají k adaptaci měst na klimatickou změnu.

Tento typ hřiště často vytváří **nový typ zeleného prostoru ve městě** – živou, komunitní „oázu“, která se pro mnoho dětí stává jedinečnou příležitostí k pravidelnému kontaktu s přírodou.

Zároveň funguje s důrazem na **šetrné nakládání se zdroji**. Staví se z přírodních, recyklovaných nebo darovaných materiálů, což nejen snižuje náklady na provoz, ale zároveň slouží jako praktický příklad principů udržitelnosti a cirkulární ekonomiky přímo ve veřejném prostoru.

Podpora těchto hřišť **odpovídá mimo jiné principům tzv. 15 minutového města**,³² které usiluje o dostupnost kvalitních služeb a veřejných prostranství v každodenním dosahu obyvatel. Zároveň **naplňuje cíle Pařížské dohody**³³ prostřednictvím podpory klimaticky odolných, zelených a inkluzivních řešení ve městě.

32 Wikipedia. 15-minute city. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/15-minute_city#:~:text=The%2015%2Dminute%20city%20\(FMC%20or%2015mC\)%20is,and%20quality%20of%20life%20for%20city%20dwellers](https://en.wikipedia.org/wiki/15-minute_city#:~:text=The%2015%2Dminute%20city%20(FMC%20or%2015mC)%20is,and%20quality%20of%20life%20for%20city%20dwellers)

33 United Nations. The Paris Agreement. Dostupné z: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>

ZANECH VZKAZ

PODYTH NA ČERVENÝ
VĚD NĚM. MOU RA'DOI
PŘIJDETE WA JAKO
ZAJE! HFK+ŠFK

SKVĚLA 26.10.2024
ZÁBAVA
PRO DĚTI, KTERÉ SE UŽÍ
MNOHA UŽITEČNÝM DOVEDNOSTEM:
Práce s nářadím Kreativita
Stabilita konstrukcí Vyjednávání
Spolupráce Péče o majetek zapůjčený
Je důležité zachovat podobná místa
pro neřízený rozvoj dětí.

LÍBÍ SE MI, ŽE SE NEUŽYTELNÉ
VĚCI STANOU UŽITEČNÝMI A ŽE DĚTI
MŮLOU USKUTEČNIT SVÉ NAPADY. JAKUB BLET

Moc se mi to líbí SÁŠA A VADYH
Líbí se nám že můžeme stavět bunkry a domečky i když
nejsem na vesnici. Kubo, Dominik, David,
MOC SE MI TO LÍBÍ TO JE LÍBÍ DĚKUJEME JEN TAK DÁL.
BYLO TO NOU DOBRÉ ALE MÁM JINOU MYŠLENKU
Hrátky skutečně slouží jak stárším dětem, které se tu učí
rozvíjet svoji kreativitu, tak mladším dětem, které
přijdou, je nějaký nový směr k objevování
MOC SE NAM TO LÍBÍ JE TO HO DĚ ZÁBAVA
JE TO TAK SKVĚLÉ. CHCEME TUK-TUK KRAJÍČKA
JAKO VYŠKOKU NA DĚTI 2025.

Zpětná vazba uživatelů

Názory dětí:

LÍBÍ SE MI, ŽE SE NEUŽYTELNÉ
VĚCI STANOU UŽITEČNÝMI A ŽE DĚTI
MŮLOU USKUTEČNIT SVÉ NAPADY. JAKUB BLET

POSTAVILI JSME SI TADY
2 PATROVÍ DŮM
KAŽDÝ DEN SEM
S BRÁHOU HODIME

nej na
světě

PANE ŠTAROSTO
NE POSTAVTE ZDE
ADVENTURE
PLAYGROUND
I PŘÍŠTÍ ROK.
LEPŠÍ ABY SI
DĚTI HRALI
NEŽ ABY BĚH
NA MOBILU!!!

NESMÍTE
TO ZBOU
RAT JE
TO PRO
STĚMŮ
DŮM!!!

NEZAVIRAJEE

Názory rodičů:

Dobrý den, chodím se synem do stanice techniků na Praze 6 prvním rokem, a dnes jsme objevili Dobrodružné hřiště Pod Juliskou a musím vám napsat: to je naprosto boží!!! Hluboce se skláním před vámi všemi, kdo jste tohle vymysleli a ještě takhle krásně a otevřeně provozujete. V současné době mně taková nádhera vlila velkou naději do srdce. Je to ohromně podstatné, co děláte, a nesmírně smysluplné. Jste skvělí!

S dojetím děkuju, Jan Frič

Ráda bych poděkovala za dobrodružné hřiště Na Kocínce. Se 7-letým dítětem jsem tam strávila páteční odpoledne. Ocenili jsme dostatek „stavebního“ materiálu, nářadí v perfektním stavu a pomoc dvou milých, trpělivých a ochotných kluků – lektorů. Těšíme se na další dobrodružné hřiště už teď.

Děkuji a zdraví Alena a Daniel

Pane starosto, prosím Vás umožněte otevření hřiště i na jaře, je to pro nás moc důležité. Dobrodružné hřiště je nejlepší místo v Praze. Děti potřebují místo jako Plácek z Malého Mikuláše nebo dobrodružnou zahradu Jiřího Trnky. Spoléháme na Vás!

Anna Nová, Hynek, Jáchym a Pavel

Názory odborníků:

Matěj Hájek, umělec, SKULL studio

Adventure Playground? A jaké jiné by mělo být hřiště než dobrodružné?

Pokud hru chápeme jako způsob učení, pak Adventure Playground představuje návrat k úplně základním principům poznávání. Je to taková expedice k objevování světa kolem nás prostřednictvím vlastní zkušenosti.

Tento typ hřiště má na mapě herních možností nezastupitelné místo. Nabízí dětem prožitek, který na běžných, „standardizovaných“ hřištích nenajdou.

Dobrodružná hra vždy obsahuje určitou míru rizika – a právě ta pomáhá dětem posilovat tělo, odvahu i dovednosti. Když překračují svou komfortní zónu, učí se reagovat na nové situace, hledat řešení a adaptovat se. Bez těchto výzev se člověk stává křehčím a zranitelnějším.

Otázka proto nezní, zda je Adventure Playground vhodné, nebo nevhodné. Otázka zní: kde a jak ho dokážeme vytvořit a provozovat.

Tereza Valkounová, pedagožka, předsedkyně a mluvčí Asociace lesních mateřských škol (ALMŠ)

Rodiče se čím dál víc zajímají o to, jak vychovat děti k odolnosti. Odpověď, věřím, tuší, ale je pro ně někdy obtížné ji uplatnit, zejména ve městě: vystavit děti něčemu trochu náročnému, dát jim prožít odpovědnost na vlastní kůži, nechat je vymyslet řešení a prožít radost z výsledku, který vyroste pod rukama, dělat chyby a nevzdat se. To všechno dobrodružné hřiště dětem umožňuje. Je proto skvělým lékem i preventivním prostředkem proti křehkosti.

Justina Danišová, metodička a lektorka, Vzdělávací centrum TEREZA

Na Adventure Playground děti rostou přirozeně, skrze vlastní hru a zkušenosti. Největší dar, který jim můžete dát? Dopřejte jim čas na hřišti – a vy zůstaňte za plotem s knihou. Tady vás nepotřebují.

Lenka Šulová, psycholožka a pedagožka, Univerzita Karlova v Praze

Volná hra je v předškolním a mladším školním věku velmi významný základ pro pozdější sebedůvěru, identitu, odolnost, sebeobraz dítěte. Prostřednictvím volné hry se dítě učí chápat své postavení ve společnosti vrstevníků. Pokud jsou rodiče v tomto období dobrými pozorovateli svého dítěte v rámci jeho volné hry, získají neocenitelné informace o jeho osobnosti a také si vytvoří schopnost empatie pro jeho potřeby. Jak si dítě v tomto období hraje, tak se jednou učí a získává informace o světě, a tak jednou efektivně a systematicky pracuje. Volná hraje tedy významným předpokladem pro proces autoregulace, který je důležitý po celý náš další život.

Petr Palacký, radní pro životní prostředí a klima, MČ Praha 6

Vůbec to není tak složité, jak by se mohlo zdát. Nemáte vhodný pozemek a bojíte se větších finančních výdajů? Není nic jednoduššího než realizovat dočasný projekt na takovém místě, které momentálně leží ladem, třeba z důvodu přípravy jiného, dlouhodobějšího záměru. Pak už jen potřebujete najít vhodného partnera a začít plánovat dočasný, zkušební provoz. Nám se vyplatila spolupráce s Domem dětí a mládeže, který dokázal dobře zorganizovat nábor playworkerů a v neposlední řadě má zajištěné pojištění zodpovědnosti, kdyby se přece jenom něco stalo.

Po zkušenostech s dvěma projekty dočasného dobrodružného hřiště vám ale můžu garantovat jedno. Zájem předčí vaše očekávání a touha dětí i rodičů, kteří si budou přát pokračování, bude velmi intenzivní.

Vladimír Kmoch, psychiatr, pedagog, VFN, INEP, LF UK, IPVZ

Význam Adventure Playground je potvrzen nejen výzkumem, ale i praxí a testováním hřišť se skupinou dětí v Berlíně. Rozvíjí samostatnost a vnitřní odolnost (i od digitálního světa). Stimuluje mozek (prefrontální kůru k plánování) a hipokampus (prostorová orientace a paměť, regulace emocí). Pohyb a hra v zeleni zmírňuje stres, posiluje koncentraci a pocit duševní pohody. V sociální oblasti podporuje spolupráci a předcházení a řešení konfliktů. Jsem rád, že už dozrál čas pečovat o duševní zdraví dětí i tímto důležitým prostorem pro dobrodružnou hru.

Petr Holý, koordinátor oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, MHMP

Z mého pohledu je dobrodružné hřiště dle konceptu Adventure Playground skvělým místem, které dokáže u dětí naladit tu správnou strunu směrem ke kladnému a respektujícímu vztahu k přírodě, svému okolí i ke kamarádům. Díky pevnému kontaktu s přírodninami a půdou získávají reálný vztah a citlivost. Díky svobodné hře si dokáží osvojit zdravou míru sebevědomí i opatrnost vůči riziku.

Velkým kladem AP je také motivace dětí k pobytu venku a kontakt s různými prvky počasí, ročních období během roku a blízký dotyk s přírodními živly.

Město díky hřišti získává kreativní a inspirativní prostor pro svobodnou hru a rozvoj mládeže.

4. Právní rámec a pravidla

4.1. Legislativní ukotvení Adventure Playground

Adventure Playground je v českém prostředí stále novým a poměrně neznámým konceptem. Jeho vzniku často brání nejistota ohledně legislativy a z ní vyplývající odpovědnosti a povinnosti provozovatele. Jak si ale ukážeme, **na hřiště typu Adventure Playground se nevztahují normy pro klasická dětská hřiště a české zákony jejich vzniku nijak nebrání.**

Normy pro klasická hřiště

Na běžných dětských hřištích musí všechny herní prvky splňovat normy ČSN EN 1176 a 1177³⁴ které vycházejí z evropských standardů. Tyto normy vznikly v 90. letech s cílem předcházet zbytečným úrazům způsobeným takzvaným „neočekávaným nebezpečím“. Tím se rozumí situace, kterou dítě nedokáže předvídat „při používání zařízení k zamýšlenému účelu nebo způsobem, který lze logicky očekávat“ (ČSN EN 1176). Jak si to představit v praxi? „Zjevné nebezpečí“ je například možnost pádu z herní věže, na kterou dítě leze po žebříku – s tímto rizikem dítě počítá a může se mu přizpůsobit. Naproti tomu „skryté“ nebo „neočekávané“ nebezpečí nastává v okamžiku, kdy při uklouznutí na žebříku zapadne noha mezi příčku a stěnu věže tak, že ji dítě nemůže vytáhnout. A právě takovým situacím mají normy předcházet.

Normy proto stanovují pravidla pro bezpečný design: maximální výšku pádu, velikost dopadových zón nebo rozměry otvorů v herních prvcích pro různé situace a různé výšky nad terénem. V řadě evropských zemí jsou tyto normy pouze doporučující, v České republice se staly závaznými. Jsou součástí Zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, a navazujících nařízení vlády.³⁵

Unifikace klasických dětských hřišť a míra rizika

Nad sestavováním norem pro dětská hřiště se podílela celá řada odborníků z různých profesí – od dětských psychologů a pedagogů zaměřených na dětskou hru až po designéry a výrobce herních prvků. Všichni si uvědomovali, že přílišná opatrnost a striktní dodržování pravidel může vést k ochuzení herní nabídky, k uniformitě herních prvků a potažmo celých hřišť. A přesně tomuto scénáři se chtěli vyhnout. Jako odborníci na dětskou hru dobře věděli, že svobodné, proměnlivé prostředí je pro hru klíčové. Uvědomovali si také, že bez určité míry rizika, hra nemůže probíhat a že přiměřené, tzv. přijatelné riziko děti po všech stránkách rozvíjí a připravuje do života.

34 ČSN EN 1176 č. 1 až 11 Zařízení a povrch dětského hřiště. ČSN EN 1177 Povrch dětského hřiště tlumící náraz – Stanovení kritické výšky pádu. European Standards.
Dostupné z: <https://www.technickenormy.cz/>

35 Nařízení vlády 173/1997 Sb., později novelizováno 329/2002 Sb. ASPI.
Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/53678/1/2>

Proto je už v úvodu normy ČSN EN 1176 zdůrazněno, že **děti ve snaze o zdokonalování svých schopností a dovedností potřebují riskovat a že mají právo na modřiny, boule a dokonce i na zlomenou nohu!** Cílem normy není odstranit všechna rizika, ale předejít vážným úrazům.

Navzdory jasným deklaracím v úvodu normy se obavy jejích autorů bohužel v praxi do značné míry naplnily. **Mnohá klasická dětská hřiště dnes působí jednotvárně, až sterilně.** Nabídka podnětů pro hru i prostor pro dětskou kreativitu jsou výrazně omezené. Standardizace herních prvků se navíc stala výnosným byznysem, který ne vždy zohledňuje skutečné potřeby dětí – tedy možnost volné hry, variabilitu a práci s jednoduchými, volnými materiály a prvky, jež samy o sobě nemají výrazný komerční potenciál.

Adventure Playground a výjimka z norem

Adventure Playground mělo v tomto směru štěstí. V době, kdy vznikaly normy pro dětská hřiště, byl tento koncept netradičního herního prostoru v západní Evropě už dobře známý a prověřený. O jeho přínosech pro děti nebylo tehdy mezi odborníky na dětskou hru nejmenších pochyb.

Proto se už v prvním znění normy ČSN EN 1176, hned v předmětu normy, jasně uvádí, že se na **hřiště typu Adventure Playground** (v českém překladu „hřiště plná dobrodružství“) **norma nevztahuje** – s výjimkou těch herních prvků, které byly na tato hřiště dodány z komerčních zdrojů (myšleny jsou certifikované klasické herní prvky).

„Dětská hřiště plná dobrodružství“ jsou v normě popsána následovně: **„...jsou ohrazená plotem, zabezpečena, provozována a personálně zajištěna v souladu s obecně přijatými zásadami, které povzbuzují rozvoj dětí a často používají vlastnoruční vybavení.“**

Přestože jsou AP z norem pro dětská hřiště formálně vyjmuta, je velmi užitečné, aby se s nimi všichni, kdo tato hřiště zakládají, provozují nebo na nich pracují, seznámili. **Poskytují užitečný rámec pro vyhodnocování tzv. „neočekávaných“ rizik** i u staveb a prvků, které si děti na hřišti samy budují. A protože práce s normami vyžaduje určitou odbornost, je nepochybně výhodou mít možnost složitější nebo sporné situace konzultovat s odborníkem s technickým vzděláním, který se pohybuje ve stavebnictví nebo se přímo věnuje certifikaci a revizím herních prvků.

Citace z úvodu normy ČSN EN 1176:

„Hlavním rysem herního vybavení všech prostředí, ve kterých děti legitimně tráví čas hrou je přijetí rizika. Herní vybavení nabízí dětem šance se setkávat s přijatelnými riziky jako součástí stimulace výzvy a kontrolovaného výchovného prostředí. Herní vybavení by mělo směřovat ke zvládnutí rovnováhy mezi potřebami nabídnout riziko a potřebou ochránit dítě před vážným zraněním.“

„S ohledem na rysy dětských her a prospěšnost, kterou dětem přináší hraní na dětském hřišti s přihlédnutím k jejich vývoji, se děti potřebují naučit zvládat rizika, což však může vést k bouřím, modřinám nebo dokonce i občas ke zlomení končetiny. Snahou této normy je především vyhnout se nehodám, které by vedly k postižení nebo smrtelným následkům a dále snížit vážné následky způsobené příležitostnými nehodami, které se nevyhnutelně odehrají v dětské snaze o zvýšení úrovně schopností jak sociálních, intelektuálních, tak fyzických.“

4.2. Adventure Playground v právním prostředí ČR

Adventure Playground sice nepodléhá stejným specifickým předpisům jako klasická dětská hřiště, ale to neznamená, že stojí zcela mimo zákon. Stejně jako na jakýkoli jiný prostor nebo činnost, kterou zákony výslovně neupravují zvláštní legislativou, se i zde uplatňují **obecné právní normy České republiky**.

Při vymezování právního rámce Adventure Playground je klíčové vycházet z jeho hlavního záměru: nejde o organizované sdružení dětí či nezletilých (např. dětský klub) ani o službu hlídání dětí. Adventure Playground **nabízí prostor pro svolnou volnou hru, především pro děti, které se samy rozhodnou tento prostor navštěvovat, trávit zde čas a řídit se jeho pravidly**.

Pro plynulý a bezpečný provoz hřiště je nezbytné mít **pravidla a podmínky vstupu jasně a srozumitelně sepsané** – a to jak ve Vnitřní směrnici, tak v provozním řádu (viz kap. 6.4).

Z tohoto principu, který chápe Adventure Playground především jako prostor pro hru, pak vycházejí i veškeré právní požadavky na jeho vznik a provoz – bez ohledu na to, kdo je jeho zřizovatelem.

Rodičovská zodpovědnost

Podle právního řádu České republiky nesou rodiče odpovědnost za své dítě a za to, jak a kde tráví svůj volný čas – pobyt v prostoru Adventure Playground nevyjímaje. Tento princip vychází z konceptu rodičovské odpovědnosti a z postupného nabývání svéprávnosti nezletilých, jak je vymezuje občanský zákoník (§ 31 a násl., § 855 a násl.).

Rodiče jsou povinni při péči o dítě přihlížet k jeho věku, schopnostem a vyspělosti. Jsou to právě oni, kdo mají nejlepší předpoklady k tomu, aby posoudili, co je pro jejich dítě v konkrétní situaci přínosné a bezpečné. Stejný princip se vztahuje i na další osoby v postavení zákonného zástupce dítěte.

Je tak na rodičích (a podle věku i na jejich dohodě s dítětem), jakým způsobem zajistí, aby dítě mělo podmínky pro zdravý vývoj a smysluplné trávení volného času. To zahrnuje i rozhodnutí, zda je dítě připraveno jít samostatně, bez doprovodu dospělého, ven na místní hřiště, hrát si na ulici, či navštěvovat Adventure Playground. Skutečnost, že se dítě pohybuje ve veřejném prostoru bez doprovodu a samo si organizuje svůj čas, není sama o sobě v rozporu se zákonem. I v takovém případě dítě zůstává pod nepřímým dohledem rodiče, který nadále nese odpovědnost vyplývající z jeho rodičovské pozice.

Obecná prevenční povinnost provozovatele

Občanský zákoník (§ 2900)³⁶ ukládá každému povinnost předcházet škodám na svobodě, životě, zdraví a majetku druhých – tzv. obecnou prevenční povinnost. Na Adventure Playground se tato odpovědnost vztahuje na provozovatele, který odpovídá za bezpečný provoz celého prostoru, i na samotné návštěvníky (včetně dětí).

Provozovatel (který může ale nemusí být zároveň zřizovatelem) nese odpovědnost za to, že vybere pro hřiště **vhodný a bezpečný pozemek** a zároveň **vytvoří podmínky pro jeho bezpečný provoz**. Klíčové je, aby návštěvníci rozuměli prostorovému členění hřiště (např. stavební zóna, zóna pro malé děti v doprovodu rodičů atp.) a byli srozumitelně informováni o jeho pravidlech a principech. Musí tedy vědět, do jakého prostředí vstupují, jaká jsou jeho specifika a jaká míra samostatnosti a odpovědnosti se od nich (nebo jejich doprovodu) očekává.

Důsledné naplňování této prevenční povinnosti je základním předpokladem pro to, aby Adventure Playground mohlo fungovat bezpečně, srozumitelně a v souladu s právními předpisy.

Na co dát tedy konkrétně pozor:

Výběr vhodného pozemku a jeho jasné členění

Pozemek pro Adventure Playground musí být **bezpečný a hygienicky vyhovující** dle zákona o ochraně veřejného zdraví. Nevhodné jsou kontaminované lokality (např. bývalé průmyslové areály) nebo místa se znečištěným ovzduším, zejména u rušných silnic. Nutný je **přístup k toaletám, pitné vodě a možnost umytí rukou**.

Hřiště by nemělo obtěžovat okolní zástavbu hlukem, světlem či kouřem z ohniště. Všechna riziková místa (jámy, nebezpečné konstrukce apod.) musí být zabezpečena.

Klíčová je **dobrá prostorová organizace**. Jasné členění pozemku na zóny s viditelným značením (název zóny a její pravidla) usnadňuje orientaci návštěvníků, podporuje plynulý provoz (např. při dovozu materiálu a jeho využití ve stavební zóně) a zároveň snižuje riziko nečekaných situací.

Vzrostlé stromy jsou na hřišti žádoucí kvůli stínu, ale musí být pravidelně (alespoň 1× ročně) kontrolovány certifikovaným arboristou, aby se předešlo nebezpečí jejich vývratu či pádu větví.

Pro využívání pozemku je nutný právní titul – **vlastnictví nebo smlouva** – např. nájemní, o výpůjčce či jiná, která užívání umožňuje.

Jasně formulovaná pravidla a jejich předávání návštěvníkům

Zajištění bezpečí na Adventure Playground začíná u srozumitelných pravidel, která vymezují způsob využívání prostoru. Tato pravidla by měla být zakotvena ve **Vnitřní směrnici a provozním řádu**.

Je jen na provozovateli, jakou formu a míru podrobnosti pro tyto dokumenty zvolí a jakým způsobem s konkrétními zásadami návštěvníky seznámí. Ideální je kombinace několika možností: informační tabule s piktogramy přímo na hřišti, tištěné materiály, webové stránky, osobní vysvětlení od herních průvodců nebo edukační programy přímo v prostoru hřiště.

Každý příchozí by měl být srozumitelně seznámen nejen s pravidly provozu a bezpečného chování, ale i s důvody, proč tato pravidla existují a s možnými následky jejich porušení.

Vzhledem k tomu, že se Adventure Playground zaměřuje především na děti a mládež, je nutné zmínit ještě fakt, že občanský zákoník (§ 3 odst. 2 písm. c)³⁷ stanovuje provozovateli **zvýšenou odpovědnost**: je povinen **chránit nezletilé před nedůvodnou újmou vyplývající z jejich věku, nezkoušenosti nebo závislého postavení**. Jinými slovy – dítě nesmí být vystaveno situaci, kdy by bylo znevýhodněno jen proto, že ještě není dostatečně vyspělé či zkušené.

Pravidla proto musí být sdělována nejen srozumitelně a úplně, ale i způsobem přiměřeným věku a schopnostem dětí. Nestačí tedy pravidla vyvěsit – byť viditelně – v prostoru hřiště. Je nutné vždy ověřit, že je děti skutečně chápou a jsou schopny jim adekvátně přizpůsobit své chování.

Klíčovou roli v tomto ohledu hrají herní průvodci. Právě oni děti při první návštěvě vítají, provázejí je prostorem, seznamují je s chodem hřiště i jeho pravidly. Děti každodenně pozorují při různých činnostech a dokáží včas rozpoznat rizikové chování. V případě potřeby zasáhnou – pravidla připomenou, dovysvětlí a v krajním případě, kdy není možná domluva, rozhodnou o dočasném vyloučení dítěte z pobytu na hřišti. O takové situaci musí být vždy informováni rodiče.

Na některých Adventure Playgrounds se osvědčil **systém členských kartiček**. Při první návštěvě dítě obdrží formulář pro rodiče s přehledem pravidel vycházejících z Vnitřní směrnice (případně její plné znění), doplněný o prostor pro základní údaje o dítěti, informace o jeho zdravotních specifikách (alergie, chronická onemocnění atp.) a kontaktní údaje na rodiče nebo jinou odpovědnou osobu. Rodiče se tak mohou v klidu seznámit s pravidly a způsobem fungování hřiště, formulář podepsat a při další návštěvě jej odevzdat. Na jeho základě je dítěti vystavena členská kartička, do níž se zaznamenávají jeho návštěvy i případné významné události, které se během pobytu na hřišti odehrály.

³⁶ Občanský zákoník. Zákon č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Dostupné z: <https://portal.gov.cz/kam-dal/zakony-vyhlasaky/zakon-89-2012-obcansky-zakonik>

³⁷ Občanský zákoník. Zákon č. 89/2012 Sb.
Dostupné z: <https://portal.gov.cz/kam-dal/zakony-vyhlasaky/zakon-89-2012-obcansky-zakonik>

Čím srozumitelněji jsou pravidla návštěvníkům, zejména dětem, vysvětlena, tím lépe provozovatel naplňuje nejen obecnou preventivní povinnost, ale i svou zvýšenou odpovědnost vůči nezletilým. Současně se tím posiluje předpoklad, že návštěvníci mají dostatek informací, aby mohli jednat samostatně a nést přiměřenou odpovědnost za své chování.

Kdy nenese provozovatel odpovědnost

Pokud provozovatel prokazatelně učinil vše, co je v jeho silách pro ochranu návštěvníků a jejich majetku, považuje se tím jeho zákonná povinnost za splněnou. V takovém případě **nenese odpovědnost za škodu, kterou způsobí osoba vědomě porušující pravidla nebo jednající v rozporu s jasně stanovenými zásadami** – zejména pokud si byla vědoma toho, proč se tak chovat nemá.

4.3. Posuzování bezpečnosti prostoru Adventure Playground

Adventure Playground je živé a neustále se měnící místo. Každý den zde přibývají nové herní stavby – bunkry, plošiny, houpačky či vyhlídky – většinou navržené a postavené samotnými dětmi. Vznikají tak originály, jejichž stabilita, technické řešení i úroveň zpracování se přirozeně liší. Právě tato rozmanitost a dynamičnost dělají z Adventure Playground jedinečné, a tak oblíbené místo. Zároveň však, přirozeně vyvolávají otázky týkající se bezpečnosti a přiměřeného rizika.

Bezpečnost se však netýká pouze samotných konstrukcí. Na Adventure Playground přirozeně vznikají i další situace spojené s pohybem dětí v prostoru, používáním náradí, rozdělováním ohně či vzájemnými interakcemi. **Jak ale v těchto různorodých situacích správně vyhodnotit míru rizika tak, aby zůstalo smysluplné a přiměřené?** Takové, které dětem umožňuje učit se, rozvíjet zodpovědnost i praktické dovednosti, a zároveň podporuje jejich samostatnost a tvořivost?

Vnitřní směrnice

Základem je, aby každé Adventure Playground mělo **pečlivě zpracovanou Vnitřní směrnici**. Tento dokument má jasně definovat poslání hřiště, jeho hodnoty, principy a pravidla

fungování. **Slouží jako opora při tvorbě provozního řádu hřiště i při pravidelném hodnocení jeho bezpečnosti.** Součástí směrnice by měl být také popis, jakým způsobem a jak často se bezpečnost posuzuje a kdo se na hodnocení podílí. Při nastavování systému kontrol se lze inspirovat normou ČSN EN 1177, která popisuje postupy zajištění bezpečnosti na běžných dětských hřištích.

Hodnocení přínosů a rizik (Risk-Benefit Assessment)

Při posuzování bezpečnosti hřiště a vznikajících herních struktur a staveb je využívána metoda **Hodnocení přínosů a rizik (Risk-Benefit Assessment)**,³⁸ která se v posledních letech stále častěji využívá i na běžných hřištích a je zmíněna i v úvodu normy ČSN EN 1176.

Tento přístup vychází z poznání, že **určitá míra rizika je pro hru nezbytná a pro dětský rozvoj dokonce prospěšná.** Namísto mechanického dodržování všech doporučení normy, která mohou být v některých případech neodůvodněně svazující, je cílem hledat rovnováhu mezi přínosy, které hra dětem přináší, a riziky, která mohou nastat.³⁹

38 Play safety Forum. Managing Risk in Play Provision: Implementation guide. 2013. Dostupné z: https://www.playscotland.org/resources/print/Managing-Risk-in-Play-Provision-implementation-guide-2nd-edition-3.pdf?plscmtl_id=11515

39 Tim Gill. Play Wales. Weighing up risks and benefits in children's play. 2021. Dostupné z: https://play.wales/wp-content/uploads/2024/01/Play-and-risk_2023.pdf

Jak probíhá hodnocení bezpečnosti v praxi

Jednotný postup ani univerzální kritéria pro posouzení rizikovosti herních staveb neexistují. Hodnocení vždy závisí na konkrétních podmínkách daného hřiště, a proto si každý provozovatel spolu s týmem průvodců vytváří vlastní metodiku. Cílem je co nejlépe naplnit zákonnou prevenční povinnost a zároveň zachovat podstatu dobrodružné hry.

Samotné hodnocení přínosů a rizik může mít **podobu formuláře, tabulky nebo stručného zápisu.** Klíčové je, aby byl výstup přehledný, měl jasnou strukturu a mohl sloužit jako záznam, k němuž se tým může kdykoli vracet.

Na základě posouzení se provádějí případné úpravy staveb, které byly vyhodnoceny jako rizikové. Tyto zásahy probíhají vždy s účastí dětí, nebo alespoň s jejich vědomím. Může jít například o zpevnění konstrukce, snížení výšky, úpravu otvorů ve vyšších částech stavby nebo doplnění zábradlí.

Při hodnocení staveb je důležité mít na paměti, že mírná míra rizika je přirozenou součástí prostředí *Adventure Playground*. **Cílem tedy není riziko úplně odstranit, ale pomoci ho dětem zvědomit a společně s nimi hledat bezpečné hranice hry.**

Kontroly se netýkají pouze právě dokončených staveb – i ty, které jsou na hřišti již dlouho, se časem mění. Děti je přestavují, materiály stárnou a spoje se mohou uvolňovat. Proto je nutné sledovat jejich stav průběžně. Pokud je některou konstrukci technicky nemožné nebo příliš složité opravit, je třeba ji po dohodě s dětmi rozebrat.

V praxi se osvědčilo uplatňovat tři úrovně bezpečnostních kontrol:

1. Denní průběžná kontrola herními průvodci

Tento typ kontroly je základním prvkem bezpečného provozu každého *Adventure Playground*. **Herní průvodci denně sledují dění na hřišti a v případě potřeby zasahují** – facilitují komunikaci mezi dětmi, pomáhají řešit konflikty a předcházet rizikovému chování.

Klíčovou součástí jejich práce je **schopnost citlivě vyhodnocovat situace** – rozeznat, kdy je třeba zasáhnout, ale zároveň vědomě ponechat dětem prostor pro samostatnost, rozhodování a vlastní zkušenost.

V případě herních staveb dokáže zkušený průvodce zpravidla posoudit jejich aktuální technický stav a podle potřeby společně s dětmi provést potřebné úpravy – například zpevnit konstrukci, snížit výšku nebo upravit nebezpečné části.

O každodenních kontrolách a případných zásazích by měl být veden **stručný zápis.**

2. Týmová kontrola herního prostoru

Jakmile začnou na hřišti vznikat složitější nebo vyšší stavby, je vhodné zařadit pravidelné **společné kontroly celého týmu herních průvodců, popř. také provozovatele.** Probíhají obvykle jednou týdně nebo jednou za 14 dní, v závislosti na aktuálním dění na hřišti. Cílem je, aby se celý tým shodl, že stav hřiště je přijatelně bezpečný, případně, aby navrhli konkrétní úpravy pro zvýšení bezpečnosti. I z těchto kontrol se pořizuje **písemný záznam.**

3. Pravidelné kontroly určeným týmem

Minimálně jednou ročně by měl proběhnout **důkladný audit herního prostoru provedený širším „bezpečnostním“ týmem složeným z různých odborníků.** Ideálně jej tvoří zástupce provozovatele nebo zřizovatele, herních průvodců, rodičů a především osoba s technickým vzděláním, která dokáže posoudit statiku, kvalitu spojů a identifikuje případná skrytá rizika. Tým může doplnit i dětský psycholog nebo pedagog se zaměřením na hru.

Tato důkladná kontrola může být svolána i mimo pravidelný harmonogram – například při dokončení náročnějších či dlouhodobějších konstrukcí (např. s lanovými prvky, houpačkami, žebříky). U takových staveb, které se často stanou stálou součástí hřiště, je podrobné posouzení bezpečnosti zvláště důležité.

O všech provedených kontrolách bezpečnostním týmem je třeba vést **písemný záznam**.⁴⁰

Závěrem

Adventure Playground má v české legislativě prostor existovat. S ohledem na rozvoj dětí, jejich bezpečí a smysluplné hraní doporučujeme přístup založený na zodpovědnosti, znalosti a dialogu s odborníky.

40 Příklady formulářů záznamu: Play Scotland. Risk Benefit Assessment Blank Form. Dostupné z: <https://www.playscotland.org/resources/risk-benefit-assessment-form-word-document-2/>
Kidsafe. Child Accident Prevention Foundation of Australia. Assessing Risk and Benefit in Playspaces. 2021. Dostupné z: <https://www.kidsafensw.org/imagesDB/documents/AssessingRiskandBenefitinPlayspaces2021.pdf>

5. Adventure Playground v pěti krocích

Z vlastní zkušenosti víme, že lidem, kteří se pouštějí do zakládání *Adventure Playground*, nadšení rozhodně nechybí.

Často však bývá obtížné rozhodnout, kde začít a jak celý proces správně uchopit. Tato kapitola proto přináší inspiraci vycházející z praktických zkušeností spolku Město přátelské k dětem a nabízí konkrétní kroky, jak postupovat, aby se nápad mohl proměnit ve skutečnost.

Tak jdeme na to – stačí pět kroků!

5.1. Krok 1: Nápad je na světě!

Někdy stačí jediný člověk – rodič, soused, zastupitel, student či člen neziskové organizace – s vizí vytvořit ve čtvrti prostor pro **svobodnou, dobrodružnou hru a setkávání**. Od prvotního nápadu k jeho uskutečnění vede sice dlouhá, ale rozhodně dobrodružná cesta. A první krok? **Zjistit o konceptu Adventure Playground co nejvíc.**

Načerpejte informace i inspiraci

- Tato metodika shrnuje praktické informace a nabízí **odkazy na užitečné zdroje**. Poslední kapitola nabízí **inspiraci v podobě výběru příkladů dobré praxe** z ČR i zahraničí.
- **Odbornou podporu** můžete získat u spolku Město přátelské k dětem,⁴¹ který dlouhodobě pracuje s tématy hry ve městě a prostoru pro děti. Pořádá workshopy, přednášky a spolu s Fakultou architektury ČVUT i **konferenci Architektura dětem**.⁴² Na webu najdete záznamy českých i zahraničních řečníků, včetně těch zaměřených na dobrodružná hřiště. Spolek založil **platformu Adventure Playground ČR**,⁴³ která přináší aktuální informace o probíhajících projektech, novinách a nabízí metodickou podporu a kontakty na lidi, kteří vám rádi poradí.

- Mezinárodní síť **Play East**,⁴⁴ spojuje nadšence z východní Evropy a podporuje vznik dobrodružných hřišť tam, kde tento koncept zatím nemá tradici.

Nebojte se oslovit zkušené!

Ti, kdo již dobrodružné hřiště dle konceptu *Adventure Playground* provozují (ať již v České republice nebo v zahraničí), bývají nadšenci a srdcaři. Rádi se podělí o své zkušenosti a podpoří vznik dalších podobných míst. **Nebojte se proto udělat první krok a někoho z nich oslovit** – právě to může být začátek vašeho vlastního dobrodružství.

41 Město přátelské k dětem, z.s. Dostupné z: www.childfriendlycity.cz

42 Architektura dětem. Dostupné z: <https://www.architekturadetem.cz/>

43 Adventure Playground. Dostupné z: <https://www.adventureplayground.cz/>

44 Play East. Dostupné z: <https://playeast.eu/>

5.2. Krok 2: Spojte se!

Aby mohl projekt ve veřejném prostoru uspět, potřebuje od samého začátku partu lidí, kteří mu věří – a u *Adventure Playground* to platí dvojnásob.

Klíčoví aktéři

Zapojení **místní komunity** je klíčové: od sousedů, rodičů, učitelů, dětí a neziskových organizací, přes instituce jako jsou například galerie, školy či komunitní centra, až po místní podnikatele a firmy.

Zásadní je také **spolupráce s politiky, úředníky a zastupiteli**. Právě oni často rozhodují o tom, zda se projekt vůbec rozběhne. Mohou poskytnout politickou záštitu, financování i pomoc s propagací. V řadě případů je to obec nebo městská část, kdo se stane zřizovatelem hřiště, pomůže najít vhodný pozemek a prostřednictvím svých organizačních složek i vhodného provozovatele – například místní Dům dětí a mládeže.

Konkrétně se vyplatí obrátit na:

- starostku/starostu
- radní pro školství, kulturu, životní prostředí nebo investice
- pracovníky odborů správy majetku, investic, péče o veřejný prostor
- osoby odpovědné za dětská hřiště a komunitní projekty

Jak na první setkání

Pro získání podporovatelů **uspořádejte krátké setkání** (nebo sérii setkání) s prezentací základních principů *Adventure Playground*, doplněnou fotografiemi či videi z již fungujících projektů. Prezentovat nemusí přímo iniciátoři – lze přizvat někoho se zkušeností s konceptem *Adventure Playground*, kdo je zvyklý veřejně vystupovat a bude umět zodpovědět případné dotazy.

Prezentace může být otevřená široké veřejnosti, zejména místním obyvatelům, nebo jen pro úzkou skupinu, například pro představitele místní samosprávy a úředníky.

Na co určitě nezapomeňte:

- v případě, že míříte na širokou veřejnost, **propagujte setkání** všemi komunikačními kanály (sociální sítě, newslettery, místní zpravodaje, plakáty)
- představte jasně **principy, hodnoty a přínosy AP** (pro děti, město i komunitu)
- ukažte **příklady** dobrodružných hřišť z ČR i zahraničí
- vysvětlíte **právní rámec** (zdůrazněte, že model AP je v ČR legální a ověřený pilotními projekty)
- nastiňte **orientační rozpočet** na založení hřiště a jeho provoz

Pokud je setkání určeno pro veřejnost, rozdejte kontakty a vyžádejte si e-maily účastníků se souhlasem k zasílání novinek. Ze širšího okruhu podporovatelů se postupně vyčlení aktivní jádro, je však důležité udržovat kontakt se všemi – i s těmi pasivními. Pomoci mohou pravidelné newsletters, příspěvky na sociálních sítích nebo osobní setkání při významných milnicích projektu. **Čím pestřejší je okruh podporovatelů, tím více přináší nápadů, užitečných kontaktů a možností financování.** A navíc – i ti, kdo dnes stojí spíše v pozadí, se mohou časem stát aktivními členy týmu.

5.3. Krok 3: Zajistěte financování!

Získávání financí a sestavení rozpočtu patří k nejnáročnějším částem přípravy projektu. Velkou výhodou je mít v týmu někoho zkušeného ve fundraisingu, kdo dokáže využít různé dotační programy, individuální granty či spolufinancování ze strany veřejné správy a zároveň správně strukturovat rozpočet – jak pro založení, tak pro následný provoz hřiště. Úspěchu může výrazně pomoci široký okruh podporovatelů: spolupráce s místní samosprávou, neziskovými organizacemi pracujícími s dětmi a mládeží, ale i s firmami a podnikateli, které může koncept oslovit svou filozofií.

Co musí rozpočet obsahovat

Výše rozpočtu se bude odvíjet od velikosti hřiště, typu zázemí, plánovaných aktivit a mnoha dalších faktorů. Klíčová je především **plánovaná délka a rozsah provozu** – zda jde o jednorázovou akci, hřiště otevřené po celý rok, pouze od jara do podzimu, každý den v týdnu, nebo jen o víkendech.

V rozpočtu byste neměli zapomenout zejména na:

- **náklady na pozemek** (hledání pozemku, jeho nájem či odkup a nezbytné úpravy)
- **zajištění zázemí** (pitná voda, toalety, sklad, přístřešky)
- **materiály a nástroje** (pro stavění a tvoření)

- **propagaci a administrativu** (tvorba informačních cedulí, nábor průvodců, smlouvy, účetnictví)
- **mzdy herních průvodců a koordinátorů** (mj. i přípravné práce zahrnující formulaci Vnitřní směrnice a dalších nezbytných dokumentů)
- **školení, metodickou podporu a supervizi** týmu
- **běžný provoz** (doplňování materiálů, doprava, energie)
- **pojištění** (prostory, odpovědnost za škodu)
- **rezervní fond** na nečekané výdaje
- **úklid a likvidaci odpadu** (skládkovné) vč. případného rozebrání celého hřiště

Dlouhodobá udržitelnost

Při sestavování rozpočtu je dobré myslet i na **dlouhodobé fungování projektu**. Nestačí jen startovací financování – je třeba mít plán, odkud budou prostředky plynout v dalších letech. Pomoci může:

- **kombinace více zdrojů** (granty, samospráva, dárci, příspěvky),
- **budování komunity** podporovatelů a pravidelných dárců,
- **zapojení místních firem** do dlouhodobého partnerství.

Kde se dá ušetřit

Adventure Playground je projekt, který těží ze spolupráce a kreativity. Pokud se podaří najít spolehlivé partnery, **lze pozemek získat či pronajmout zdarma nebo za symbolickou částku**. Pro stavbu a tvořivé aktivity lze využít **darované nebo nepotřebné materiály**, které by jinak skončily na skládce. Skvěle se například osvědčila spolupráce s **Re-use centry**.⁴⁵ Náradí, spojovací materiál nebo barvy lze zajistit formou **sponzorských darů**, případně prostřednictvím komunitních sbírek.

Velkým přínosem jsou také **dobrovolníci** – mohou se zapojit do přípravy hřiště, propagace či pořádání komunitních akcí. Někteří mohou pomáhat i přímo na hřišti, například asistencí herním průvodcům nebo vedením doprovodných aktivit.

Kde se naopak nevyplatí šetřit

Největší položkou v rozpočtu bývají mzdy **herních průvodců** – a z dobrého důvodu. Na průvodce jsou kladeny vysoké nároky, proto je třeba je pečlivě vybírat a odpovídajícím způsobem ohodnotit. Na jejich profesionalitě, spolehlivosti a zodpovědnosti stojí úspěch celého projektu.

Členské příspěvky

Na některých hřištích funguje systém měsíčních či ročních členských příspěvků. Vzhledem k sociálnímu rozměru Adventure Playground je však zásadní, aby **výše příspěvku nikdy nepředstavovala překážku pro děti z rodin s omezenými finančními možnostmi**. Příspěvky mohou být nastaveny různě – jako dobrovolné, případně symbolické částky. Pro děti ze sociálně slabších rodin je možné zajistit **úhradu prostřednictvím sociálního odboru či partnerské neziskové organizace**.

5.4. **Krok 4: Vyzkoušejte, jak to funguje!**

Než se pustíte do zakládání trvalého Adventure Playground, vyplatí se koncept nejprve **otestovat v praxi**.

„Zkušební provoz“ vám umožní:

- **představit koncept AP** širší veřejnosti
- **přesvědčit radnici** (pokud ještě není přesvědčena) o smysluplnosti projektu,
- **získat nové podporovatele a členy týmu**
- **ověřit**, zda vaše vize **funguje v praxi**, a odhalit, co je potřeba doladit

Testovací fáze ukáže skutečnou odezvu lidí a pomůže předejít nepříjemným překvapením při ostrém startu.

Pop-up hřiště – dobrodružná hra ve městě

Krátkodobé dobrodružné hřiště lze zorganizovat i během jediného dne – ideálně na veřejném pozemku zapůjčeném obcí, nebo na ploše, kterou poskytne nezisková organizace, podnikatel či soukromník. Místo by mělo být **dobře dostupné**, nejlépe blízko obytných domů, školy nebo parku.

Pop-up lze **začlenit i do festivalu či sousedské slavnosti** – vydařeným projektem byl například pětidenní pop-up AP v Písku v rámci festivalu Pískoviště 2025, který realizovala galerie Sladovna.⁴⁶

Protože jde o krátkodobou akci, bude mít spíše **podobu happeningu** – nelze očekávat propracované dětské stavby ani vznik nové komunity. Cílem je upoutat pozornost, ukázat možnosti a přilákat zájemce o trvalejší projekt.

Pilotní Adventure Playground

Chcete-li vyzkoušet fungování „nanečisto“ co nejrealističtěji, **založte pilotní hřiště alespoň na měsíc**.

Místní samosprávy – ale i dospělí obecně – mívají, navzdory prvotním sympatiím ke konceptu AP, určité pochybnosti. Nejčastěji se týkají bezpečnosti a také otázky, zda je tento typ hřiště pro dnešní děti skutečně atraktivní. Právě v takových případech je pilotní provoz ideálním řešením.

45 Art re use. Dostupné z: <https://www.artreuse.cz/>

46 Festival Pískoviště. Dostupné z: <https://www.piskoviste.info/cz/adventure-playground/84/>

Pilotní hřiště **umožní věrně simulovat podmínky trvalého provozu**

Adventure Playground, a to za zlomek nákladů. Dospělí včetně zastupitelů se mohou na vlastní oči přesvědčit, jak dobrodružná hra funguje v praxi: jak si děti poradí s volnými materiály, jak zacházejí s nástroji, co jim přináší volná hra a jak celý prostor funguje i z pohledu místní komunity.

Příkladem mohou být první dvě stálá dobrodružná hřiště v České republice, která momentálně vznikají (rok 2025/26) s podporou městských částí Prahy 6 a Prahy 7. Právě zde měli zastupitelé možnost si koncept nejprve „osahat“ prostřednictvím pilotních hřišť (Na Kocínce – Praha 6, Hravá Tusarka – Praha 7).⁴⁷

Na co nezapomenout

Ať se rozhodnete pro pop-up akci v řádu dní či pro pilotní projekt v řádu měsíců, **organizace bude vyžadovat:**

- sestavit **rozpočet** a zajistit **financování** (granty, sponzoři)
- vybrat **vhodný pozemek** a rozvrhnout **jeho uspořádání**
- zapojit místní partnery do **propagace** přes jejich informační kanály
- **sestavit tým** herních průvodců a dalších pomocníků
- připravit **základní dokumenty hřiště** (Vnitřní směrnice, provozní řád, pravidla pobytu atp.)
- zajistit **náradí a materiál** pro stavbu a tvoření (včetně dopravy)
- mít k dispozici **přístřešek pro zázemí a sklad** věcí
- zajistit **pitnou vodu, odpadkové koše a toalety**

5.5. Krok 5: Rozjed'te to naostro!

Máte-li za sebou stabilní tým a podporu místní komunity i samosprávy, nastal čas založit **stálé Adventure Playground**. Organizace bude vyžadovat stejný postup jako v předchozím kroku (krok č. 4), jen tentokrát s pečlivějším a promyšlenějším plánováním a dlouhodobou vizí. Platí to nejen pro výběr a rozvržení pozemku, ale i pro sestavení kvalitního týmu, přípravu dokumentů pro bezpečný provoz na hřišti a zajištění materiálů a náradí.

Všechny tyto aspekty rozebíráme podrobně v následující kapitole *Adventure Playground* v praxi.

A nebud'te smutní. **Založením Adventure Playground sice jedna dobrodružná etapa končí, ale jiná, ještě zábavnější, naopak začíná!**

47 Adventure Playground. Dostupné z: <https://www.adventureplayground.cz/>

6. Adventure Playground v praxi

„Postavili jsme pirátský parník, a to proto,
aby si s ním mohly jiné děti hrát“.

Miki, 5 let

Tato kapitola vychází z přímých zkušeností získaných při realizaci pilotních projektů v České republice, především na hřištích *Adventure Playground Na Kocínce (Praha 6)* a *Adventure Playground Jeseniova (Praha 3)*,⁴⁸ a ze zahraničních inspirací, se kterými se autorky měly možnost osobně seznámit.

Významným přínosem byla spolupráce a metodická podpora Německé asociace dobrodružných hřišť a městských farem,⁴⁹ která poskytla řadu cenných praktických rad a doporučení. Důležitá byla také výměna zkušeností s partnerskými organizacemi z východní Evropy sdružených v organizaci *Play East*,⁵⁰ kde – stejně jako u nás – nemá koncept dobrodružných hřišť tak dlouhou a pevnou tradici jako v Německu, Velké Británii či severských státech.

48 Adventure Playground. Dostupné z: <https://www.adventureplayground.cz/>

49 Bund der Jugendfarmen und Aktivspielplätze e.V. Dostupné z: <https://www.bdja.org/>

50 Play East. Dostupné z: <https://www.playeast.eu>

6.1 Pozemek

Najít vhodnou lokalitu pro Adventure Playground bývá často výzvou. Schůdnou cestou je **spolupráce s místní samosprávou**, která projekt podporuje a má přehled o pozemcích ve svém majetku, jež by bylo možné využít. Pomoci mohou také **soukromí vlastníci, podnikatelé či developeři** naklonění myšlenke vzniku dobrodružného hřiště.

U krátkodobých projektů – dočasných Adventure Playgrounds – se často

osvědčuje **využít pozemky**, na nichž je sice plánována budoucí výstavba, ale **které po několik let zůstávají nevyužité**.

Pozemek lze získat **formou krátkodobého či dlouhodobého pronájmu, případně jako bezplatnou zápůjčku**. Dobrý pozemek nemusí být dokonalý – důležitý je jeho potenciál a ochota všech důležitých aktérů ke spolupráci. Některé parametry jsou však nezbytné.

● Nezbytné podmínky ●

Dobrá pěší dostupnost

Nejlépe funguje hřiště v pěší vzdálenosti od obytné zástavby, škol, sportovišť, parků či dalších míst, kam děti pravidelně chodí. Snadno se tak stane **přirozenou zastávkou na jejich každodenní trase**, třeba cestou ze školy domů.

Oplocení

Pozemek musí být **jasně vymezen vůči okolí**. Výška a typ oplocení musí splňovat platné normy a zároveň odpovídat místním podmínkám; u krátkodobých projektů může jít i o mobilní variantu.

Jeden hlavní vstup

Brána by měla být **označena cedulí** s nápisem „Adventure Playground“ nebo „Dobrodružné hřiště“ doplněnou o vlastní název hřiště (např. Na Kocínce).

Minimální plocha 500 m²

Tento prostor umožní vznik jednoduchých herních staveb a konstrukcí i dostatek místa pro hru.

Přístup k toaletám a pitné vodě

Pokud pozemek nemá přístup k pitné vodě a jeho připojení na vodovod není možné, je nutné zajistit **dovoz vody**. V případě absence toalet je vhodné využít **mobilní chemické toalety**.

Provozní řád

Měl by být **viditelně vyvěšen** poblíž vstupu.

Možnost dovozu materiálu

Příjezdová cesta a vjezdová brána by měly umožnit **vjezd většího vozidla** se stavebním materiálem pro tvorbu dětí.

Kryté zázemí a sklad nářadí

Přístřešky a zázemí, ať už provizorní nebo trvalé, by měly být **rozděleny na část přístupnou dětem**, kde se nachází sklad nářadí a menšího materiálu, a **část vyhrazenou pro potřeby herních průvodců**. V této části by mělo být místo nejen pro osobní věci průvodců, ale také pro lékárníčku, dokumentaci hřiště a další nezbytnosti. Přístřešky by zároveň měly poskytovat **nouzové útočiště** pro děti i průvodce v případě nepříznivého počasí.

Stín

Děti tráví na hřišti hodiny, proto je **úkryt před sluncem** zásadní. Nejlepší je přirozený stín vzrostlých stromů, při jeho nedostatku lze využít látkové přístřešky, plachty či stany.

Zeleň

Vzrostlé stromy a keře jsou velkou výhodou; v případě jejich absence postačí **travnatá plocha** s možností postupného osázení.

Jasně členění ploch

Prostor hřiště by měl být **rozdělen do zón s jasným účelem**, ideálně označených cedulemi s názvy, například „stavební zóna“, „herní zóna pro menší děti“, „ohniště“ nebo „travnatý

plácek pro hru s míčem“, a doplněných jednoduchými pravidly. Takové členění snižuje riziko úrazů a podporuje soustředění na konkrétní činnost. Hranice jednotlivých zón mohou být **flexibilní a přizpůsobovat se aktuálnímu využití** a vývoji aktivit na hřišti.

● Vhodné podmínky ●

Členitý a variabilní terén

Kombinace rovných a svažitých ploch, stinných a slunných míst, otevřených prostor a intimnějších zákoutí, stejně jako zpevněných a travnatých ploch poskytuje dětem širokou škálu možností pro **rozmanité aktivity**.

Vzrostlá vegetace

Zlepšuje **mikroklima**, poskytuje tolik důležitý **stín** a zároveň může přirozeně rozčlenit herní prostor. Vzrostlé keře a stromy se mohou samy o sobě stát **herními prvky**.

Přístup k elektřině

Umožňuje **dobíjení elektrického nářadí** a **osvětlení** při večerních akcích.

Velikost 1000 m² a více

Větší plocha **rozšiřuje možnosti využití** a usnadňuje rozdělení prostoru do zón.

Rozšířené zázemí

Prostor zázemí může kromě skladu pro nářadí a menší materiály a základního vybavení pro herní průvodce nabídnout také **kuchyňku, toalety, klubovnu** pro setkávání či **dílny** určené pro specializované aktivity.

Plánování prostoru

Rozvržení Adventure Playground je třeba dobře promyslet s ohledem na konkrétní pozemek. Pokud zakládáte stálé hřiště nebo dočasné hřiště na složitějším terénu – například s výraznými výškovými rozdíly či bohatou vegetací – vyplatí se přizvat ke spolupráci **krajinářského architekta**. Odborník může **navrhnout uspořádání hřiště** tak, aby bylo **provozně funkční**

a mělo promyšleně rozmístěné herní a odpočinkové zóny, zázemí, vstupní brány a sklad materiálů či dalších prvků s ohledem na přirozený pohyb po hřišti. Zároveň poradí, jak **efektivně využít terén**, identifikuje **hodnotné dřeviny** vhodné k zachování, označí porosty k úpravě či odstranění a případně navrhne **vhodné dosadby**.

6.2 Jednotlivé části (zóny)

Následující přehled shrnuje **základní i volitelné zóny**, které se mohou na dobrodružném hřišti objevit. Základní zóny tvoří jádro každého hřiště, zatímco ty **volitelné závisí na velikosti pozemku, kvalitě zázemí a zejména na zájmech a odborném zaměření členů týmu herních průvodců a spolupracujících externistů**. Aby se například pěstování rostlin, truhlářská dílna či chov zvířat mohly stát trvalou a smysluplnou součástí provozu, je nezbytné, aby je někdo z týmu vedl s potřebnou odborností a nadšením.

Na menších pozemcích lze vhodným plánováním zajistit, aby byly **zóny multifunkční** – po drobných úpravách mohou sloužit různým účelům. Například přenosné ohniště a sedátka umožní, aby prostor kolem ohniště sloužil zároveň jako místo pro setkávání i jako prostor pro míčové hry.

Adventure Playground se časem vyvíjí a reaguje na potřeby dětí i místní komunity. S tím souvisí i **nutnost upravovat rozvržení zón**. Některé bude třeba rozšířit, jiné se mohou ukázat jako nadbytečné v závislosti na tom, které aktivity se osvědčí, přibudou nebo zaniknou. Takový vývoj nelze přesně předvídat, přesto je důležité s ním počítat. Některé základní stavební prvky hřiště – například hlavní vstup na pozemek, provozní vjezd nebo poloha zázemí – by měly být umístěny tak, aby obstály i v dlouhodobém horizontu.

Pro lepší orientaci a zvýšení bezpečnosti je vhodné každou **zónu označit názvem, piktogramem a stručnými pravidly** odpovídajícími jejímu účelu a plánovaným aktivitám.

Prostory, které by na Adventure Playground neměly chybět

Vstupní brána a zápis docházky

U vstupu by měl být **viditelný nápis** Adventure Playground nebo Dobrodružné hřiště, ideálně formou banneru či pevné cedule. V jeho blízkosti je vhodné umístit **provozní řád** s údaji o provozovateli a provozní době a také stručnou verzi **Vnitřní směrnice hřiště** s odkazem na její plné znění.

Děti se při příchodu zapisují – může jít o jednoduché čárkování na papír nebo zápis jménem při používání členských karet. Zápis neslouží jen k evidenci návštěvnosti, ale také jako symbolický akt, který dítěti připomíná, že **vstupuje do specifického prostoru, který má svá jasná pravidla**.

V blízkosti vstupu se často umísťuje také **tabule se jmény herních průvodců**, kteří jsou ten den na hřišti, **aktuální program** a případně tabule nebo **schránka na vzkazy** od dětí.

Zázemí herních průvodců a sklad

Podoba zázemí závisí především na finančních možnostech a také na tom, zda jde o hřiště dočasné, nebo trvalé. Dočasným hřištěm obvykle **postačí jednoduché mobilní řešení** – například nůžkový stan s uzamykatelnou bednou pro základní vybavení. U trvalých hřišť bývá zázemí rozsáhlejší: často jde o **maringotku, stavební buňku nebo jurtu**, v ideálním případě pak o **plnohodnotný domek** navržený na míru potřebám hřiště.

Základní zázemí hřiště by mělo zahrnovat **úložný prostor pro nástroje, herní pomůcky a menší stavební materiály**, jako jsou látky, kartony nebo dřevěné laťky. Součástí vybavení by měla být také **lékárnička, dokumenty hřiště** včetně Vnitřní směrnice, případně **kartotéka se členskými kartičkami** a prostor pro **osobní věci herních průvodců**. Větší a stabilnější zázemí může navíc nabídnout **toalety, kuchyňku, klubovnu** využitelnou při nepříznivém počasí nebo v zimních měsících a také specializované **dílny**.

Nástroje a materiály by měly být přehledně uspořádány, s jasným rozlišením, co je přístupné dětem a co pouze průvodcům (více o nástrojích a materiálech viz kapitola 6.5.).

Stavební zóna

Stavění bunkrů a herních struktur patří k nejoblíbenějším aktivitám, ale vyžaduje **jasně vymezený prostor** – ideálně jednu větší nebo několik menších ploch oddělených od zbytku hřiště. **Takové členění snižuje riziko úrazů.** Ve stavební zóně děti počítají s přítomností nářadí a stavebních materiálů, a tomu přizpůsobují své chování a pozornost.

Stavební zóna by měla být alespoň **částečně zastíněná**, protože stavění je činnost, které se děti dokážou věnovat s plným zaujetím celé hodiny a často přitom zcela zapomenou na okolí.

Toalety a pitná voda

Na hřišti musí být zajištěn **přístup na toaletu**. Pokud není součástí zázemí hřiště, je třeba zajistit **mobilní WC**, popř. se domluvit na možnosti využívat toalety blízké spřátelené organizace. **Dostupnost pitné vody** je nezbytná pro pitný režim, možnost umytí rukou i úklid.

Sklad materiálu a přístupová cesta

Pro větší stavební materiál, jako jsou palety, prkna či desky, je třeba vyčlenit bezpečný a **přehledný prostor s dobrým přístupem pro zásobování**, například dodávkou, a ideálně v blízkosti „stavební zóny“. Materiál by měl být **roztříděn podle typu a velikosti** a uspořádán tak, aby k němu děti měly **snadný a bezpečný přístup** a mohly ho samostatně třídit i vracet (více viz kap. 6.5.)

Ohniště

Často funguje jako **společenské centrum** hřiště. Musí být bezpečné, dobře přístupné a viditelné ze zázemí herních průvodců. Mělo by být vybaveno místy k sezení a používáno pouze pod dohledem a se souhlasem průvodců. Provozovatel má povinnost informovat místní samosprávu o jeho existenci a o pravidlech jeho používání.

Místo pro setkávání

Prostor určený **pro společná setkání dětí a průvodců** při jejich pravidelných „**poradních kruzích**“, stejně jako k setkáním s rodiči při větších společenských akcích. Měl by **pojmout větší skupinu lidí**, být vybaven **místy k sezení a ideálně zastíněn**. Jako setkávací místo může posloužit i prostor ohniště, pokud je dostatečně kapacitní.

Prostor pro pohyb a sport

Je důležité nezastavět celý prostor hřiště. **Volná, otevřená a rovná plocha umožňuje dětem volný pohyb** – běhání, skákání, míčové hry nebo hru na honěnou. Děti často rády využijí také různé sportovní a balanční pomůcky – chůďky, švihadla, gumu, žonglovací míčky apod.

Relax zóna

Prostor určený **k odpočinku a klidovým aktivitám**, jako je čtení, kreslení atp. Bývá vybaven pohodlným sezením, lehátky nebo třeba kobercem či karmatky. Důležitý je **dostatek stínu**.

Prostory, které mohou být součástí stálých Adventure Playgrounds

Prostor pro rodiče s malými dětmi

Některá hřiště vymezují pro malé děti s doprovodem **oddělený, klidnější kout**. Pro nejmenší jsou vhodné například **dřevěné kostky, přírodní materiály ke stavění** či možnost **sedět ve stínu** na koberci nebo podložce. Tento prostor umožňuje rodičům i dětem společně trávit čas, aniž by byli rušeni intenzivnějšími a rizikovějšími aktivitami v jiných částech hřiště. Součástí prostoru může být také **malý kutilský koutek** s jednoduchým náradím, jako jsou malé pilky či kladívka, které si tak děti v předškolním věku mohou bezpečně vyzkoušet pod dohledem rodičů.

Prostor pro dílny a další řízené aktivity

Většina hřišť časem nabízí **možnost účasti na různých organizovaných tvořivých či výtvarných dílnách** s různým zaměřením. Dílny mohou být otevřené například jednou či dvakrát týdně nebo podle zájmu dětí. Vyžadují **specifické zázemí, vybavení a zkušeného herního průvodce, někdy externího specialistu**. Například truhlářská dílna bude vybavena ponky, svěráky a dalším potřebným náradím. Často se setkáme i s kovářskou či keramickou dílnou nebo s výtvarným ateliérem.

Pokud to prostorové možnosti dovolí, součástí pravidelného programu Adventure Playground mohou být i aktivity jako lukostřelba, jízda na koni nebo parkour.

Pěstování a péče o zeleň

Na stálých hřištích bývá vyčleněná **plocha pro zahrádku nebo přírodní kout**. Děti zde mohou zakládat záhony, pečovat o rostliny, zalévat, sledovat jejich růst a postupně poznávat přírodní cykly. Péče o zeleň je vedená **v duchu udržitelnosti** – může zahrnovat ponechání části trávníku jako květnaté louky, výsadbu jedlých keřů (rybíz, maliny, aronie), zachytávání dešťové vody nebo vytváření úkrytů pro drobná zvířata (hromádky listí pro ježky, kameny pro ještěrky, trouchnivé dřevo pro hmyz). Vyloučeno je použití chemických postřiků či umělých hnojiv.

Chov zvířat

Na některých hřištích jsou součástí i **drobná hospodářská zvířata** – slepice, králíci, ptáci ve voliére, ovce či dokonce koně. Děti se pod vedením průvodců učí zvířata krmit, čistit výběhy, opravovat ohrady a porozumět jejich chování. Takový kontakt je pro děti z města často první skutečnou zkušeností s domácími zvířaty a může se stát silným formujícím zážitkem. Pro chov zvířat je nezbytné zajistit **vhodné zázemí, celoroční provoz a průvodce schopné poskytnout zvířatům potřebnou péči**.

Prostor pro vaření

Společné vaření patří mezi oblíbené aktivity. Může probíhat formou opékání na ohni (chleba, zelenina, jablka), vaření v kotlíku (polévky, čaje, jednoduchá jídla) nebo přípravy pokrmů v kuchyňce – například v maringotce vybavené dřezem a vaříčem. Vaření se často stává pravidelnou součástí programu, na kterou se děti těší. Mají přitom možnost **podílet se na celém procesu**, nejen na samotném vaření – **od přípravy či vypěstování vlastních surovin až po společné stolování**.

6.3 Tým

Zřizovatel a provozovatel

Zřizovatelem Adventure Playground **může být jak právnická osoba** (např. obec, škola, spolek, nezisková organizace), **tak i soukromý subjekt**. V některých případech je zřizovatel zároveň i provozovatelem. **Lze doporučit, aby provozovatelem byl subjekt s dostatečnými zkušenostmi a kvalifikací v oblasti volnočasových aktivit dětí** – typicky Dům dětí a mládeže, komunitní či nízkoprahové centrum, školské zařízení nebo nezisková organizace.

Provozovatel zodpovídá za to, aby bylo prostředí bezpečné a v souladu s Vnitřní směrnicí hřiště. Jinými slovy nese odpovědnost za každodenní chod hřiště, jeho správu a údržbu, stejně jako za dohled nad dodržováním pravidel a provozního řádu. Tím zároveň **naplňuje tzv. zvýšenou prevenční povinnost vyplývající ze zákona** (viz kap. 4).

Je na rozhodnutí provozovatele, zda svou činnost pojistí. Pojišťovny nabízejí širokou škálu produktů, včetně pojištění odpovědnosti při práci s dětmi a mládeží, které organizace působící v této oblasti běžně využívají.

Povinnosti provozovatele zahrnují zejména:

- sestavení a aktualizaci **základních dokumentů** (Vnitřní směrnice, provozní řád, členské kartičky apod.)

- zajištění přehledného **prostorového uspořádání hřiště** (jasně označený hlavní vstup, provozní řád vyvěšený na viditelném místě, označení jednotlivých zón s přehlednými pravidly)
- sestavení a vedení kvalifikovaného **týmu herních průvodců**
- nastavení systému **pravidelných kontrol pro udržení bezpečného prostoru hřiště** (viz kap. 4)
- **zřízení „bezpečnostního“ týmu**, který se bude pravidelně nebo dle potřeby scházet a hodnotit kvalitu i bezpečnost hřiště v souladu s konceptem Hodnocení přínosů a rizik (viz kap. 4)
- **organizaci řízených aktivit** vedených herními průvodci nebo externisty (např. truhlářské dílny, výtvarné workshopy, jazykové kroužky a další programy)
- zajištění **vzdělávání a pravidelných supervizí týmu** – od základního školení herních průvodců až po supervize (např. od spolku Město přátelské k dětem) přes kurzy první pomoci až po další vzdělávací aktivity rozšiřující kompetence při práci s dětmi a mládeží

- udržování **komunikace s místní samosprávou a komunitou**, včetně správy webových stránek a sociálních sítí

Herní průvodci

Kvalitní tým herních průvodců je základem každého úspěšného Adventure Playground. Právě oni vytvářejí **prostředí důvěry, bezpečí a inspirace**, v němž si mohou děti svobodně hrát, tvořit a objevovat. Musí být především dobrými pozorovateli – **do hry dětem přímo nevstupují, ale zůstávají bdělí a připravení být jim oporou ve chvílích, když je to potřeba**. Mohou přicházet s nápady na hru, inspirovat děti k různým činnostem, ale rozhodnutí, jak budou trávit čas, nechávají vždy na dětech.

V běžném provozu jsou na hřišti přítomní **minimálně dva, ideálně tři průvodci**, případně doplnění o dobrovolníky. Jejich počet se bude odvíjet od velikosti, členitosti i návštěvnosti hřiště. Jeden z průvodců zpravidla **zajišťuje zázemí** – spravuje sklad, půjčuje nástroje a doplňuje materiál. Ostatní se **pohybují po hřišti**, sledují dění a v případě potřeby jsou dětem k dispozici.

Průvodce je garantem bezpečí. Zasahuje, pokud děti zacházejí s nástroji či materiály nebezpečně, porušují pravidla nebo se chovají nevhodně. Klíčová je přitom **komunikace založená na respektu a vzájemné důvěře**. Průvodce nikoho nesoudí ani nehodnotí a vždy se snaží děti vést k tomu, aby samy hledaly řešení problémů. K příkazům se uchyluje pouze při vážném porušení pravidel. V takové situaci dítě nejprve upozorní a pokud je to nutné, dočasně vykáže z hřiště – vždy však s možností návratu, pokud své chování upraví podle dohodnutých pravidel.

Součástí provozu hřiště jsou **pravidelné poradní kruhy** – společná setkání dětí a průvodců, během kterých se řeší aktuální témata spojená s fungováním hřiště, vztahy v komunitě i osobní záležitosti jednotlivých dětí. Pravidelné diskuze a otevřená komunikace umožňují průvodcům **včas podchytit problémové situace** – ať už na hřišti, v širší komunitě nebo v rodinách dětí – společně je řešit a předcházet jejich opakování.

Součástí těchto setkání je také **revize pravidel hřiště, jejich případná úprava či doplnění**. Průvodci si ověřují, že děti pravidla znají a rozumějí jim. Díky tomu, že se děti na tvorbě pravidel samy podílejí, cítí za jejich dodržování větší odpovědnost.

Herní průvodci často hrají v životě dětí zásadnější roli, než by se na první pohled mohlo zdát. Pro děti z komplikovaných rodinných či sociálních poměrů **mohou představovat zásadní oporu**. Někdy jsou dokonce prvními dospělými, kterým dítě dokáže důvěřovat a svěřit se s tím, o čem by se doma nebo ve škole neodvážilo mluvit. Proto je klíčové, aby průvodci měli **dostatek empatie a zkušeností**: uměli děti vyslechnout, vhodně reagovat a v případě potřeby je nasměrovat k další odborné pomoci.

Aby tuto roli mohli naplňovat, je nezbytné, aby byli **dostatečně kvalifikovaní**. Očekává se od nich pedagogická nebo sociální praxe v práci s dětmi, absolvování odborného školení, kurz první pomoci a průběžné vzdělávání v oblastech, jako je dětská psychologie, teorie hry, práce s mládeží či osobní rozvoj. Důležitou součástí jejich práce jsou také **týmová setkání, metodická podpora**

a **supervize**, které umožňují sdílet zkušenosti, řešit výzvy a udržovat vysoký standard bezpečného a kvalitního provozu hřiště.

Zásady práce herního průvodce

Konkrétní podoba zásad herního průvodce se bude vždy odvíjet od charakteru daného hřiště a složení týmu.⁵¹ Následující přehled shrnuje **principy, které se osvědčily při fungování prvních pilotních Adventure Playgrounds v České republice.**

Herní průvodce:

- udržuje **hřiště bezpečné, otevřené a inkluzivní**
- ctí **principy svobodné a dobrodružné hry** jako vnitřně motivovaného procesu, který si děti řídí samy
- je **inspirací a přirozenou autoritou**, nikoli někým, kdo jedná z pozice moci
- vystupuje jako **pozorovatel**, nepřebírá iniciativu, pokud to není nutné, ale je bdělý a citlivý k situacím, kdy je potřeba zasáhnout
- je **oporou a důvěrníkem** dětí
- **pružně reaguje na potřeby** dětí, nabízí radu a pomoc zejména na jejich žádost
- dbá na to, aby **děti znaly a chápaly pravidla hřiště** a cítily za ně spoluzodpovědnost

- pečuje o **podnětné prostředí** – doplňuje materiály, stará se o nástroje a pomůcky
- **nehodnotí** děti podle výkonu, **podporuje jejich individualitu**, rozmanitost a sebedůvěru
- v případě konfliktů působí jako **mediátor**, učí děti vzájemnému naslouchání a samostatnému řešení sporů
- **vítá nové návštěvníky**, seznamuje je s prostorem, pravidly i bezpečným používáním nástrojů
- **dohlíží na pořádek a bezpečnost** prostřednictvím každodenního dohledu i pravidelných kontrol
- může se podílet na **vedení doprovodných aktivit** podle své odbornosti (např. truhlářská dílna, jazykový kroužek, vaření atp.)
- průběžně **reflektuje svou práci a vzdělává se**
- **podporuje zapojení dětí** do rozhodování o chodu hřiště
- **spolupracuje a komunikuje** otevřeně také s rodiči a širší komunitou

Bezpečnostní tým

Bezpečnostní tým pravidelně **dohlíží na celkovou bezpečnost a kvalitu herního prostoru** Adventure Playground a na jeho **soulad s Vnitřní směrnicí hřiště**. Jeho hlavním úkolem je provádět důkladný audit minimálně **jednou ročně, případně častěji** – například po dokončení rozsáhlejších, vyšších či jinak náročných staveb (např. s lanovými prvky, houpačkami, žebříky atp.).

Tým by měl být složen z osob s různými odbornými i laickými pohledy, aby bylo zajištěno komplexní posouzení prostoru dle principu **Hodnocení přínosů a rizik**.

Ideálně jej tvoří:

- **zástupce zřizovatele a provozovatele**
- **herní průvodci**, kteří dobře znají každodenní provoz hřiště
- **rodiče nebo zástupci místní komunity**
- **technicky vzdělaná osoba** (např. statik, stavební inženýr nebo zkušený řemeslník), která dokáže posoudit stabilitu a kvalitu konstrukcí, bezpečnost spojů a identifikovat skrytá rizika
- **zástupce dětí**, které na hřiště docházejí
- podle možností také **dětský psycholog** nebo **pedagog** se specializací na hru

Bezpečnostní tým má nejen hodnotící, ale také **preventivní roli**. Může doporučit opravy, úpravy nebo odstranění staveb a herních struktur. Jeho cílem je zajistit, aby prostředí bylo bezpečné a současně zůstalo podnětné, dobrodružné a inspirativní.

O všech provedených kontrolách a závěrech bezpečnostního týmu je nutné vést **písemný záznam** (např. ve formě protokolu nebo kontrolního archu). Tyto záznamy se ukládají u provozovatele hřiště a jsou k dispozici v případě kontroly nebo potřeby zpětné dohledatelnosti zápisu.

51 Například: Play Wales. The Playwork Principles. Dostupné z: <https://play.wales/playwork/the-playwork-principles/>

Externí spolupracovníci

Externí spolupracovníci jsou důležitou součástí života Adventure Playground. Přinášejí nové nápady, dovednosti a zkušenosti, které **obohacují každodenní provoz i dlouhodobé směřování hřiště**. Mohou se zapojovat různě – od jednorázových akcí přes občasnou dobrovolnickou pomoc až po vedení pravidelných aktivit.

Patří mezi ně například:

- **dobrovolníci z řad studentů, rodičů či místní komunity** – pomáhají s údržbou, organizací akcí a někdy se postupně vypracují na herní průvodce
- **učitelé a pedagogové** – vedou tematické dílny, od přírodovědných experimentů po výtvarné či jazykové kurzy
- **řemeslníci a technicky zruční lidé** – tesaři, truhláři, kováři či opraváři, kteří děti učí pracovat s nástroji a rozvíjejí jejich zručnost při práci s materiály
- **umělci a kreativci** – hudebníci, divadelníci, fotografové, tanečníci či malíři, kteří přinášejí na hřiště tvořivost a kulturní rozměr
- **sportovci a pohyboví instruktoři** – vedou aktivity zaměřené na pohyb, spolupráci a fyzickou kondici (např. cirkusové dovednosti, lezení, akrobacii, lukostřelbu)
- **odborníci na přírodu a ekologii** – zahradníci, včelaři, bylinkáři či lesní pedagogové, kteří rozvíjejí environmentální výchovu a péči o přírodu
- **specialisté na práci s dětmi a mládeží** – psychologové, sociální pracovníci nebo lektoři prevence, kteří podporují inkluzi, pomáhají při řešení konfliktů a posilují bezpečnou atmosféru hřiště

6.4. Základní dokumenty

Každé Adventure Playground by mělo mít vlastní, **na míru zpracované základní dokumenty**, které jasně **vymezují jeho ideová východiska a detailně popisují praktický provoz, včetně pravidel a zásad**, které je třeba dodržovat. Není závazně stanoveno, kolik takových dokumentů má být, jaký mají mít název, podobu či obsah. **Jejich počet, struktura a forma jsou ponechány plně na provozovateli**, aby co nejlépe odpovídaly potřebám konkrétního hřiště, místní komunity i týmu.

Níže nabízíme doporučení, jak tyto dokumenty pojmut a co by měly obsahovat.

Vnitřní směrnice hřiště

Základním a nejdůležitějším dokumentem, který zastřešuje celé fungování hřiště a jehož znění by měli odsouhlasit všichni členové zakládajícího týmu, je **Vnitřní směrnice**. Ta by měla být dostatečně robustní, aby pokryla:

- **ideová východiska a hodnoty**, na kterých hřiště stojí, včetně **vize a dlouhodobého směřování** a všechny **praktické aspekty** jeho **každodenního fungování**

Současně by měla být **srozumitelná a přehledná**, aby se s ní snadno seznámili rodiče, noví průvodci, externí spolupracovníci i případní sponzoři.

Správně nastavená Směrnice pomáhá:

- jasně vymezit, **proč hřiště vzniklo** a jaké jsou jeho cíle
- **stanovit pravidla a zásady**, které je nutné dodržovat – včetně postupů k **zajištění bezpečnosti** prostoru a tím naplňování rozšířené preventivní povinnosti provozovatele
- umožnit provozovateli i týmu průběžně **ověřovat, zda naplňují stanovený záměr**

Doporučená struktura Vnitřní směrnice

1. Úvod a základní informace

- **umístění** (adresa) hřiště, **zřizovatel a provozovatel, provozní doba**
- **přehled základních částí** hřiště (ideálně s plánkem nebo mapou)

2. Ideová východiska hřiště

- **vize, cíle a hodnoty**, s nimiž bylo hřiště založeno, s důrazem na vysvětlení, že cílem je **podpora svobodné, tvořivé a dobrodružné hry** dětí, která s sebou nese potřebu zažívat přiměřenou míru rizika
- **popis potřeb místní komunity**, na které hřiště reaguje
- **přínosy** pro děti i širší komunitu

3. Praktické provozní údaje (nejrozsáhlejší část Směrnice)

- **základní pravidla pobytu** na hřišti
- **podmínky přístupnosti** hřiště pro děti a dospělé
- **popis jednotlivých částí hřiště** a jejich účelu **vč. specifických pravidel** vázících se k jejich užívání (např. ohniště, stavební zóna, atp.)
- **zásady práce herních průvodců** a jejich pracovní náplň
- **pravidla komunikace**, řešení konfliktů a krizových situací (včetně kontaktů na krizová čísla a spolupracující odborníky/supervizory)
- **postup vítání nových dětí** – jejich seznámení s hřištěm a jeho pravidly, členské kartičky (ano/ne, popř. jejich formát a obsah) atp.
- **pravidla používání materiálů a náradí**, zásady bezpečné práce
- **systém zajištění bezpečnosti na hřišti** – především s ohledem na bezpečnost vznikajících staveb (např. třístupňová kontrola v duchu Hodnocení přínosů a rizik – viz. kapitola 4) popis složení bezpečnostního týmu, popis formy, četnosti a struktury kontrolních zápisů atp.
- **zásady pro pravidelné poradní kruhy herních průvodců s dětmi**, kde se probírá aktuální dění na hřišti i jeho další vývoj
- **pravidelná setkávání týmu průvodců, supervize a průběžného vzdělávání**

- **přehled organizovaných aktivit** (dělňy, workshopy), které se odehrávají v prostoru Adventure Playground, a pravidla jejich návštěvy,
- **principy práce s komunitou** (komunitní akce, formy komunikace s veřejností),
- **popis spolupráce s místní samosprávou, spřátelenými organizacemi** (školy, DDM, neziskovky, komunitní centra atp.), **firmami, a podnikateli.**

Při sestavování Vnitřní směrnice by vám měla pomoci tato metodika.

Najdete v ní řadu informací, jak pro ideové ukotvení hřiště, tak i řadu praktických rad, které pomohou nastavit funkční rámec jeho každodenního provozu.

Vnitřní směrnice by měla být vnímána jako **živý dokument**, který prochází pravidelnou revizí tak, aby vyhovoval aktuálním potřebám – například změnám v týmu, proměnám komunity či finančním možnostem. Důležité je také zajistit, aby byla **snadno dostupná všem**, kdo se s ní chtějí seznámit, například prostřednictvím webu či sociálních sítí hřiště. Doporučuje se předat její plné znění (nebo odkaz) rodičům a dětem při první návštěvě a stručnou, vizuálně přívětivou verzi **vyvěsit přímo v prostoru hřiště.**

Další dokumenty

Z Vnitřní směrnice vycházejí také **doplňující dokumenty**, které jsou pro každodenní provoz hřiště neméně důležité. Mohou fungovat jako samostatné přílohy Směrnice, být vyvěšeny přímo v prostoru hřiště nebo zpřístupněny online. Jejich hlavním smyslem je poskytnout dětem, rodičům, návštěvníkům i týmu herních průvodců **srozumitelný přehled pravidel a praktických informací**, aby se na hřišti každý snadno zorientoval a věděl, co očekávat.

Provozní řád

Musí být umístěn na viditelném místě, nejčastěji u vstupu na hřiště. Obsahuje základní **pravidla, se kterými každý návštěvník vstupem na hřiště vyjadřuje souhlas**. Mimo jiné uvádí otevírací dobu hřiště, krizová telefonní čísla (hasiči, záchranka, policie), kontakty na provozovatele a **odkaz na plné znění Vnitřní směrnice hřiště.**

Pravidla pobytu na hřišti

Jedná se o **všeobecné zásady společného fungování na hřišti**, které mají zajistit **bezpečné a respektující prostředí**. Měla by být vyvěšena na viditelném místě (např. u vstupu nebo u zázemí hřiště) a formulována jednoduše a přehledně, ideálně s využitím piktogramů, aby byla srozumitelná i dětem.

Tato pravidla jsou **tvořena společně s dětmi**, pravidelně připomínána na poradních kruzích a v případě potřeby společně s dětmi **upravována dle aktuálních potřeb**. Díky tomu děti nejen lépe chápou jejich

smysl, ale také je ochotněji respektují. Nedílnou součástí pravidel bývají i zásady komunikace a způsoby řešení konfliktů.

Pravidla pro jednotlivé části hřiště

Každá část AP má navíc svá vlastní pravidla. Například ohniště, stavební zóna nebo relaxační prostor vyžadují odlišné zásady chování podle charakteru aktivit, které se v nich odehrávají. I tyto soubory pravidel by měly být **vytvářeny a aktualizovány společně s dětmi**, ideálně doplněny piktogramy a umístěny přímo v dané části hřiště.

Formuláře pro pravidelnou kontrolu bezpečnosti hřiště

Pro zajištění bezpečnosti hřiště slouží **strukturovaná forma zápisu** – nejčastěji v podobě tabulek nebo formulářů – do kterých se zaznamenávají **výsledky pravidelných kontrol**. Uspodňují evidenci každodenních kontrol herními průvodci, týdenních kontrol celým týmem a rozsáhlejších auditů prováděných bezpečnostním týmem alespoň jednou ročně. Tyto záznamy umožňují **systematicky sledovat stav hřiště**, zaznamenávat případné závady a navrhopat jejich řešení.

Transparentní evidence přispívá k bezpečnosti prostředí, umožňuje zpětnou dohledatelnost záznamů a zároveň **poskytuje provozovateli důležitou oporu při plnění jeho rozšířené prevenční povinnosti.**

Členské kartičky

Nejsou povinné, ale jejich zavedení lze doporučit. Mimo jiné **mohou dobře posloužit jako potvrzení, že rodiče byli předem dostatečně seznámeni s konceptem Adventure Playground** (a s fungováním konkrétního hřiště) a souhlasí s tím, že jejich dítě bude prostor navštěvovat.

Při první návštěvě obdrží dítě formulář, který rodiče doma vyplní. Na jeho základě je vystavena členská kartička, která může sloužit jako podmínka vstupu a zároveň jako jednoduchý záznamník návštěv či významných událostí dítěte na hřišti.

Formulář k členské kartičce by měl obsahovat:

- **základní informace o hřišti** a odkaz na **Vnitřní směrnici** hřiště
- **základní údaje o dítěti** (jméno, datum narození, adresa bydliště, adresa školy)
- **kontakty** na rodiče nebo blízké osoby dítěte
- **informace o zdravotním stavu** (alergie, chronická onemocnění, fobie)
- další důležité informace a jiné **specifické potřeby** (např. jazyková bariéra atp.)

Veškeré osobní a důvěrné údaje slouží výhradně provozovateli a herním průvodcům k zajištění bezpečí dítěte na hřišti. Musí být uloženy na předem vyhrazeném, bezpečném místě.

Informační materiály pro rodiče a děti

Mohou mít podobu letáků, plakátů, brožur či online příspěvků. Jejich cílem je jednoduchou, přehlednou a často i hravou formou prostřednictvím ilustrací a piktogramů **shrnout základní pravidla fungování hřiště** a srozumitelně je předat čtenářům.

6.5. Materiály a nástroje

Materiály

S počáteční investicí do nákupu materiálů je třeba počítat, nicméně právě v této oblasti lze na Adventure Playground výrazně ušetřit. **Využití zde najde široká škála přírodních recyklovaných či nepotřebných materiálů, které by jinak skončily na skládce.** Poslouží nejen ke stavbě herních struktur, ale i k tvořivým aktivitám a v rámci dalších kroužků a dílen, které jsou součástí provozu hřiště.

Materiály je často možné získat od místních řemeslníků, firem nebo i sousedů – někdy **zdarma či za odvoz**. Každý kus je ale nutné **pečlivě zkontrolovat**: odstranit staré hřebíky nebo zrezlé části a ujistit se, že je **zdravotně nezávadný**. Zvláštní pozornost je potřeba věnovat chemicky ošetřenému dřevu a paletám, které bývají základním stavebním materiálem bunkrů i jiných herních struktur. Vždy je třeba znát jejich původ a vyloučit, že byly použity k přepravě chemikálií či jiných nebezpečných látek.

Příklady vhodných materiálů:

- **dřevěné:** latě, prkna, palety, tyče, desky
- **přírodní:** větve, proutí, sláma, ovčí vlna, bambus, hlína
- **umělé:** látky, provázky, plastové trubky, plachtoviny, bannery

Materiály, které na hřiště nepatří:

Sklo, ostré plechy, chemicky ošetřené dřevo, stará elektronika a baterie, zbraně, pyrotechnika a jiné nebezpečné předměty.

Sklad materiálů

Sklad by měl být **přehledně uspořádaný a snadno přístupný**, aby si děti mohly bezpečně a samostatně vybírat materiál, který právě potřebují a po použití ho zase vrátet zpět. Materiál nikdy neskládejte na jednu velkou hromadu – zvyšuje to riziko úrazu. Lepší je třídít ho podle typu, velikosti a využití (např. prkna zvlášť, latě zvlášť, látky zvlášť) a ukládat do regálů, stojanů, boxů nebo beden.

Osvědčeným řešením jsou ohrádky označené například „dobrý materiál“ a „špatný materiál“, kam děti mohou na konci stavění třídít zbytky. Tyto ohrádky lze rozmístit na několika místech ve stavební zóně hřiště. **Udržování pořádku ve skladu** by mělo být **pravidelnou činností, ideálně prováděnou společně s dětmi**.

Doporučené členění skladu

- **Hrubý stavební materiál** – velké desky, palety, trámy; mohou být skladovány i venku, pokud leží na rovném povrchu.
- **Kvalitnější dřev** – čistší prkna a odřezky pro přesnější stavby nebo výtvarné činnosti; mělo by být chráněno před deštěm.

- **Dekorační materiál** – barvy, látky, bannery, provázky; vhodné je skladování v suchu, nejlépe v plastových boxech.
- **Spojovací materiál** – hřebíky, vruty, dráty; osvědčily se přehledné pořadače s tříděním podle typu a velikosti.

Nástroje

Na Adventure Playground se děti učí **pracovat s reálnými nástroji** – včetně těch ostrých. Než je ale začnou používat, musí projít instruktáží vedenou herními průvodci a osvojit si **základní pravidla bezpečné práce**. Herní průvodce vždy individuálně posuzuje, zda už konkrétní dítě zvládne pracovat samostatně, nebo zda ještě potřebuje dohled.

Ukládání nástrojů

Aby bylo používání nástrojů bezpečné a přehledné, je důležité mít jasně daný systém jejich skladování, půjčování a vracení. Každý nástroj by měl mít své **pevné místo**, kde ho děti snadno najdou a kam ho po dokončení práce vracejí. Zároveň je vhodné **rozlišit nástroje, které si děti mohou půjčovat samostatně** (např. kladiva, pilky, kleště), a ty, k nimž potřebují **souhlas průvodce** (např. aku vrtačky). Pro lepší přehled lze vést jednoduchý **zápisník či tabulku**, kam si děti zapisují své jméno a nástroje, které si půjčily.

Typy nástrojů

Mezi nejčastěji používané nástroje patří kladiva, pilky, kleště, šroubováky, páčidla, svěráky, nůžky nebo aku vrtačky. Je vhodné mít k dispozici **různé velikosti a typy** – menší pro

mladší či méně zkušené děti, větší pro ty pokročilejší. Děti se na hřišti učí nejen nástroj správně používat, ale i vybírat ten nejvhodnější podle typu materiálu. Například jiná pilka se hodí na tenké lišty a jiná na silnější prkna či větve.

Práce s aku vrtačkou vyžaduje zvýšenou opatrnost a zodpovědnost. Vrtačku je nutné nastavit na vhodný režim (vrtání nebo šroubování) a používat raději nižší rychlost pro lepší kontrolu. Dítě ji musí držet pevně oběma rukama a vrtat kolmo k povrchu, aby nedošlo ke zlomení vrtáku nebo poškození materiálu. Je třeba, aby dokázalo vybrat správný nástavec (bit) podle velikosti vrutu a v případě potřeby otvor předvrtat. Stejně důležité je umět okamžitě zastavit vrtání, pokud se vrták zasekne. Děti s dlouhými vlasy musí mít vlasy stažené do culíku, aby se předešlo jejich zachycení ve vrtačce. **Po celou dobu práce by měl být v blízkosti herní průvodce.**

Elektrické nástroje, jako jsou motorové pily, brusky nebo jiné rychlé stroje, **nejsou pro běžné využití dětmi vhodné.** Pokud se někdy použijí – například v rámci specializovaných dílen – musí to být **vždy pod přímým dohledem dospělého** a s použitím ochranných pomůcek.

Podle zaměření hřiště lze využívat i **další specializované nástroje**, například pomůcky pro vytváření keramiky, zahradnické náčiní, dlátka na linoryt nebo vybavení pro práci s kovem. Vždy by měly odpovídat nabídce aktivit a odbornosti průvodců či externích spolupracovníků, kteří je vedou.

7. Příklady a inspirace

Tato kapitola přináší výběr inspirací a příkladů dobré praxe z Dobrodružných hřišť v zahraničí i v České republice.

Dánsko, Kodaň

V Kodani v současnosti funguje celkem 27 dětských hřišť s pedagogickým dozorem. Ne všechna plně odpovídají konceptu *Adventure Playground*, jejich společným prvkem je ale volná dobrodružná hra a přítomnost dospělých herních průvodců.

Rødovre Byggelegeplads

Nyholms alle 49, 2610 Rødovre

<https://www.byggeren.dk/>

- **Nejstarší** dosud fungující *Adventure Playground* v Kodani (založeno 1964).

- Svou rozlohou 15 000 m² se řadí mezi **jedno z největších hřišť dle konceptu AP**. Zaměstnává 11 stálých pracovníků, 5 dobrovolníků a funguje celoročně.
- Děti dostávají **členské kartičky**, kapacita hřiště je omezená na cca **230 členů**.

Na pozemku najdeme:

- **stavitelskou zónu**: zahrnuje přes **100 „parcel“** pro stavbu bunkrů – parcely mají svá čísla a jsou přiděleny vždy konkrétnímu dítěti / skupině dětí
- **chovatelskou zónu**: její součástí je ohrada s poníky, králíkárna s více než 100 králíky, voliéra s ptáky a kryté terárium – děti zaznamenávají do zápisové knihy, jak se o zvířata starají, kdy a čím je krmí atp; každý králík je přidělen jednomu dítěti, které se o něj stará, vyrábí mu kotec atp.
- **bazén na koupání, ohniště, venkovní dílnu**
- **vnitřní zázemí** se společenskou místností a kuchyní

Německo, Berlín

V Německu jsou Adventure Playgrounds sdruženy do Asociace dobrodružných hřišť a městských farem, která zastřešuje kolem 800 lokalit. Jen v Berlíně v současnosti funguje přibližně 25 dobrodružných hřišť (Abenteuerspielplatz).

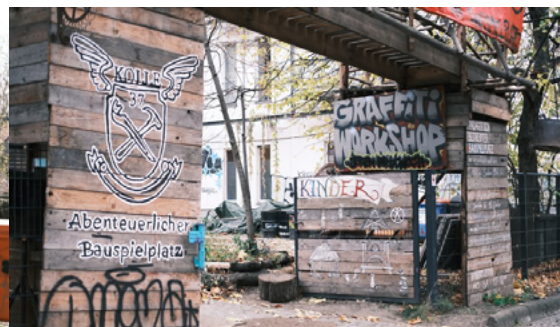
Přehled je dostupný na stránkách
<https://www.akib.de/plaetze/>

Fort Robinson

Wartiner Str. 79, 13057 Berlin

<https://kietzfuerkids.de/fort-robinson/>

- Silné **sociální zaměření** s důrazem na inkluzi.
- Nachází se v lokalitě, kde žije velké procento přistěhovaleckých rodin. Hřiště je proto hlavně otevřeným **místem pro setkávání – dětí i dospělých**.
- **Bezbariérové** chodníčky a plošiny zpřístupňují vybrané části hřiště a herních struktur i dětem na vozíku.
- Nacházejí se zde také **větší, složitější stavby**, které vznikají pod vedením technicky vzdělaných herních průvodců.
- Součástí hřiště je **chov zvířat, pěstební záhonky, ohniště a stavitelská část**.
- Dopoledne zde probíhají **organizované programy** pro školy.
- V plánu je otevření **„rodičovské kavárny“**, jejímž cílem je posílit zázemí pro dospělé a zároveň poskytnout dětem více příležitostí volně si hrát bez rodičů, pouze s podporou herních průvodců.

Kolle 37

Kollwitzstraße 35, 10405 Berlin

<https://www.kolle37.de/>

- **První hřiště ve východním Berlíně**, které si dodnes uchovává svůj tradiční „divoký“ charakter a svobodného ducha.
- Typické jsou **vysoké a odvážné stavby**, po kterých mohou děti volně lézt, libovolně je přestavovat či bourat.
- Do hlavní herní zóny mají **dospělí vstup striktně zakázán**; na své děti mohou čekat na lavičce u vstupu.
- **Menším dětem s doprovodem rodičů je vyhrazena oddělená část** se zvláštním vstupem, jejíž součástí je malé přírodní hřiště a chovatelská zóna s drobnými zvířaty.
- **Hlavní zázemí hřiště je zděná stavba** s toaletami a místností pro setkávání a indoor aktivity.
- **Menší venkovní zázemí** slouží převážně k **pravidelným organizovaným aktivitám** jako je např. kovářská dílna, pečení chleba a podobně.

Forcki

Eldenaerstr. 12, 10247 Berlin

<https://www.forcki.de/>

- Nachází se v parku ve známé kulturní čtvrti Berlína.
- Je charakteristické svým **uměleckým zaměřením**.
- Prostor zdobí hravá výtvarná díla z recyklovaných materiálů rozmístěná v prostoru hřiště, na plotě i na budovách.
- Dominantou je **obří dřevěná stavba v koruně stromu**, odkud je rozhled po celém hřišti.
- Je vyhlášené **pestrou nabídkou tvořivých činností** a velmi dobře vybavenou keramickou, kovářskou a truhlářskou dílnou.
- **Dospělí mají vstup povolen pouze jeden den v týdnu**, v tzv. „rodinný den“.

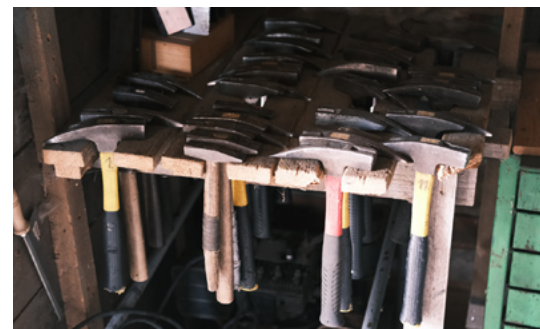

Moorwiese

Wiltbergstr. 29a, 13125 Berlin

<https://www.moor.de/moorwiese/ueber-uns/was-ist-die-moorwiese/>

- Celým jménem: **„Dobrodružné archeologické hřiště zaměřené na tradiční a historická řemesla“**.
- Prostory hřiště využívá pro výuku i v době přestávek **blízká škola a lesní mateřská škola**.
- Několik hliněných domků slouží jako **zázemí pro různé tvořivé činnosti**, jako například malování přírodními barvivy, práci s kůží a hlínou, lukostřelbu, tradiční včelařství, pěstování zeleniny a ovoce (vč. starých odrůd).
- Hlavní zázemí tvoří **maringotky s kuchyňkou, skladem, prostorem pro herní průvodce i klubovnou pro děti**.
- Hřiště má navázanou **spolupráci s úřadem práce**, takže sem chodí vypomáhat registrovaní nezaměstnaní.
- Disponuje **bezbariérovým přístupem**.

Spirale

Westfälische Straße 16a 10709 Berlin

<https://www.nbhs.de/familie-kinder-jugendliche/kinder-und-jugendfrei-zeiteinrichtungen/abenteuerspielplatz-spirale>

- Se svou rozlohou cca 3000 m² tvoří hřiště zelenou oázu v husté městské zástavbě.
- Jedná se o **přírodně pojatý prostor** s členitým terénem, vzrostlými dřevinami, pěstebními záhony a zázemím pro chov zvířat vč. včelstev.
- Provoz je **provázán s nízkoprahovým klubem** – starší děti z klubu na hřišti pomáhají jako dobrovolníci.
- Vstup je povolen pouze dětem 6-13 let bez doprovodu dospělých** (pro rodiče je vyhrazený malý prostor s lavičkami u vstupu).

Moritzhof

Schwedter Straße 90 / Ecke Kopenhagener Straße, 10437 Berlin

<https://www.jugendfarm-moritzhof.de/>

- Městská farma s prvky Adventure Playground** zaměřená na péči o zvířata, jako jsou ovce, kozy, slepice, králíci, morčata.
- Má **silně komunitní a participativní charakter** – děti se podílejí na rozhodování v rámci pravidelných setkání s herními průvodci, na kterých se řeší aktuální dění na hřišti i v komunitě.
- Velkorysé zázemí** včetně budovy s kuchyní pro **společné vaření**.
- Spolupracuje se sociálním odborem** – herní průvodci nabízejí podporu při řešení problematických situací v rodinách dětí, které hřiště navštěvují.

Inge

Ingwäonenweg 62, 13125 Berlin

<https://www.jugendfarm-moritzhof.de/>

- Nově založené hřiště na okraji města.
- Během války na Ukrajině (2023) sloužilo jako **místo setkávání a podpory ukrajinských rodin**, především dětí.
- V zóně pro hru a sport si děti navrhly fotbalové branky, které s pomocí herních průvodců samy vyrobily.

Abenteuerspielplatz Märkisches Viertel

Senftenberger Ring 23, 13435 Berlin Reinickendorf

<https://www.akib.de/platz/asp-maerkisches-viertel/>

- Nejstarší hřiště v Berlíně** (založeno v roce 1973).
- Významné **výukové místo pro herní průvodce** a současně i vzor pro hřiště, která začala vznikat po roce 1990 v bývalém východním Berlíně.
- Rozlehlý pozemek umožňuje dětem **jezdit na kolech a koloběžkách**, které si mohou zapůjčit u herních průvodců.
- Jako **zázemí** hřiště slouží **stará budova ve stylu brutalistní architektury**.

Spojené království

The Land

Plas Madoc, Wrexham, Wales, Spojené království

<https://www.facebook.com/playon.plasmadoc>

<https://www.avow.org/plas-madoc-community-development-team/>

- Nachází se **v jedné z nejchudších oblastí ve Walesu**, kde vzniklo (roku 2011) jako součást širší nabídky dalších herních příležitostí navázaných na programy „Street Play“ a „Get Out and Play“.
- Určené pouze **pro děti 5-16 let; rodiče mají vstup zakázán**.
- Otevřené pouze ve všední dny od 15:30.
- Tým tvoří 6-12 herních průvodců; denně jsou na hřišti přítomni minimálně tři.
- Svým charakterem je blízké prvním Adventure Playground vzniklým po 2. světové válce (Skrammellegepladsen v Kodani a AP v Camberwell v Londýně), tzv. *junk playgrounds*.
- **Provozovatelem je AVOW** (Asociace dobrovolnických organizací ve Wrexhamu), která je **autorem řady podrobných postupů pro posuzování rizik podle konceptu Hodnocení přínosů a rizik**. Tyto materiály se vztahují k různým činnostem — například rozdělování ohně, používání volných herních prvků, „hry na boj“ nebo třeba způsobu, jakým děti používají jazyk.

- Dave Bullough, zástupce vedoucího hřiště, je spoluautorem publikace s názvem „Dynamické řízení rizik běžných, ale nebezpečných herních situací“ (vydala organizace Play Wales), která slouží jako podpora herních průvodců při posuzování herních situací, které dospělí často vnímají jako problematické.

Homerton Grove Adventure Playground

Wardle Street, London, E9 6BX

<http://www.hackneyplay.org/homerton-grove/>

Spravováno **Hackney Play Association**

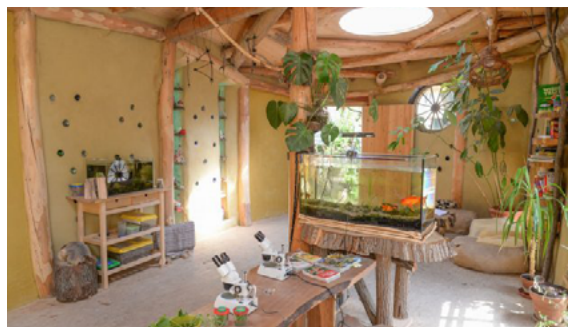
- Otevřené pro **děti a mládež ve věku 6-15 let**, o prázdninách až do 16 let.
- Děti starší 6 let mohou přijít samostatně, mladší pouze v doprovodu dospělého.
- **Pro první návštěvu hřiště musí rodiče své dítě registrovat pomocí online formuláře:**
<http://www.hackneyplay.org/wp-content/uploads/2021/05/HPA-Registration-Form-2024.docx>
- Hřiště funguje celoročně a má otevřeno i za nepříznivého počasí; v pracovní dny 15:30-18:00, o prázdninách 10:30-17:30.
- Děti si zde mohou volně hrát – stavět bunkry, rozdělovat oheň – a také se věnovat různým uměleckým (výtvarná výchova, hudba, vyrábění), sportovním či praktickým (cyklo kroužek, vaření) aktivitám.
- **Založeno na inkluzivním přístupu:** podporuje vstup dětí s různými omezeními (v souladu s politikou Hackney Play Association) a zároveň integraci rodin různého kulturního zázemí.
- Za poplatek si lze hřiště o víkendech **pronajmout pro soukromé oslavy**.

Adventure Playground Robinson Island (Robinson-Insel)

Greinergasse 7, 1190 Vienna
www.wien.kinderfreunde.at
Spravováno **Wiener Kinderfreunde**

- Otevřeno v období od dubna do října.
- **Určeno pro děti ve věku 5-14 let.**
- Rozloha činí cca 7 000 m².
- Hřiště je **zelenou oázou ve městě** s členitým terénem, vodním biotopem a porostem vzrostlých dřevin, mezi kterými vedou vyšlapané i zpevněné cestičky.
- Nachází se zde řada herních zákoutí doplněných stavbami, které vybudovaly samy děti, dále skluzavky, hmatové stezky, pískoviště, bahenní koutky i malý bazének ke koupání.
- Zázemí tvoří **na míru navržená, energeticky soběstačná dřevostavba s kuchyňkou, toaletami, úložnými prostory a velkou společenskou místností**, která byla realizována ve spolupráci se studenty Fakulty architektury ve Vídni.
- Hřiště je **navrhováno a budováno výhradně společně s dětmi**.
- Prostor je si možné **pronajmout pro soukromou narozeninovou oslavu** či jinou párty. V nabídce jsou pro tyto účely speciální programy pro skupiny dětí 5-12 let.

Rezerwat Dzikich Dzieci

Park Rusałka, Lublin
<https://rezerwatdzikichdzieci.pl/>

- Zatím **jediné Adventure Playground v Polsku**, spravované Kulturním centrem v Lublinu.
- Několikrát se stěhovalo, nyní sídlí v parku Rusałka blízko historického centra.
- Funguje v letním režimu (9-12 h, 13-16 h).
- Je **rozděleno na část pro rodiče s malými dětmi a hlavní plochu pro děti od 7 let bez rodičů**.
- Při vstupu **rodiče podepisují souhlas se samostatným pobytem dítěte**, na důkaz tohoto souhlasu dostávají děti pásku na ruku.
- Hlavní část hřiště je **členěna na zóny**, každou z nich má na starosti jeden herní průvodce.
- Na hřišti se pravidelně konají **akce pro rodiče s dětmi**, například přespávání ve stanech.

Slovensko

Doživljasko Igrišče

Upravna enota, Maribor,
2000 Slovenia

<https://mkc.si/dozivljajsko-igrisce>

- Zatím **jediné Adventure Playground ve Slovinsku**, které vzniklo v malém městském lesoparku.
- Pod správou Zavod Igrišče Maribor.
- Jeho vznik podpořila německá asociace BDJA ve spolupráci s hřištěm ve Štýrském Hradci.
- Rozděleno na **část pro rodiče s malými dětmi a část pro děti od 7 let, kam dospělí nemají přístup**.
- Otevřené celoročně, pravidelně se zde konají komunitní brigády a společné akce.

Česká republika

Adventure Playground Na Kocínce

Na Kocínce, Praha 6

<https://www.adventureplayground.cz/aktuality>

https://www.praha6.cz/zpravodajstvi/unikatni-dobrodruzne-hriste-na-kocince-bude-nejen-pro-deti-otevrene-cely-cerven_69412.html

- **Rozloha: cca 2400 m²**
- **První pilotní Adventure Playground v ČR**, v provozu od začátku června do poloviny července 2024. Navštívilo ho více než 2600 dětí a dospělých.
- Založeno **ve spolupráci Městské části Praha 6, spolku Město přátelské k dětem a Domu dětí a mládeže na Praze 6**, který se stal jeho provozovatelem.
- Vzniklo **na pozemku bývalé školní družiny s rozlehlou zahradou**, určeném k budoucí výstavbě školy.
- Určeno **pro děti i dospělé**. Děti do 7 let mohly přicházet pouze v doprovodu starší osoby, děti nad 7 let samostatně.
- Dopoledne sloužilo pro **programy školních skupin, odpoledne bylo v čase 14–19 hod. otevřené pro veřejnost**.
- Výhodou byla **stávající vzrostlá zeleň na pozemku, existující oplocení a blízkost sportoviště, DDM a ZŠ Bílá**, díky kterým hřiště často navštěvovaly školní družiny i děti z volnočasových kroužků.
- Dominantní **centrální herní konstrukce vznikla v rámci workshopu studentů Fakulty architektury ČVUT**. Děti ji dále upravovaly a dostavovaly.

- Na hřišti byli přítomni **vždy 2–3 herní průvodci**, metodickou podporu a supervizi zajišťoval spolek Město přátelské k dětem.
- Jako **zázemí sloužil malý dřevěný zahradní domek**, který byl za tímto účelem zakoupen a na hřiště přivezen.
- **Voda a elektřina** na pozemku chyběly; jejich dostupnost byla **zajištěna díky spolupráci se Stadionem mládeže DDM hl. m. Prahy**, který sídlí na sousedním pozemku.
- Využity byly **mobilní chemické toalety**.

Adventure Playground Jeseniova

Jeseniova 2593/98, Praha 3

<https://www.adventureplayground.cz/aktuality>

<https://www.ulita.cz/ostatni/326-dobrodruzne-hriste>

<https://www.praha3.cz/aktualne-z-trojky/zpravy/praha-3-otevire-dobrodruzne-hriste-jeho-podobu-tvori-samy-deti-n1183497.htm>

- **Rozloha: cca 3900 m²**
- **Druhé pilotní Adventure Playground** inspirované hřištěm Na Kocínce bylo poprvé otevřeno na podzim 2024 (1 měsíc), znovu pak na jaře 2025 (duben–červen). Navštívilo ho více než 3800 dětí a dospělých.
- Založeno **ve spolupráci Městské části Praha 3, spolku Město přátelské k dětem a Domu dětí a mládeže Ulita na Praze 3**, který se stal jeho provozovatelem.
- Vzniklo **na zahradě bývalé MŠ** v době, kdy byla prázdná a nevyužitá, protože stále probíhaly projekční práce na novou budovu.
- Určeno **pro děti i dospělé**. Děti do 7 let mohly přicházet pouze v doprovodu starší osoby, děti nad 7 let samostatně.
- Otevřené bylo od úterý do soboty v čase 14:00–19:00 hod.
- Výhodou bylo **existující oplocení, členitý terén a dostatek vzrostlé zeleně**.
- Nabízelo nejen stavění bunkrů, ale i prostor pro různé další herní aktivity, odpočinek, sezení u ohně, povídání s herními průvodci atp.
- Na hřišti byli při provozu přítomni **2 herní průvodci**, metodickou podporu a supervizi poskytoval spolek Město přátelské k dětem.

- Díky delšímu provozu na jaře 2025 se vytvořila **stálá komunita dětí**, které hřiště navštěvovaly pravidelně samy, bez rodičů.
- Jako **zázemin** sloužil **nůžkový stan a uzamykatelná bedna s náradím**.
- **Vodu** zajišťoval **provozovatel dovozem. Elektřina nebyla k dispozici**.
- Využity byly **mobilní chemické toalety**.

Dobrodružné hřiště Pod Juliskou

Pod Juliskou 1589/2, Praha 6

<https://www.adventureplayground.cz/aktuality>

https://ddmpraaha.cz/stanice-techniku/news?news_id=501

https://www.praha6.cz/akce/akce-dobrodruzne-hriste-pod-juliskou-cerven-2025-2025-05-29_73702.html

- **Rozloha: cca 520 m²**
- **Třetí české pilotní hřiště dle konceptu Adventure Playground** vzniklo jako pop-up projekt na červen 2025; navštívilo ho více jak 1800 dětí a dospělých.
- Založeno **ve spolupráci Městské části Praha 6, spolku Město přátelské k dětem a Domu dětí a mládeže Stanice techniků na Praze 6**, který se stal jeho provozovatelem.
- Využit byl **pozemek ke krátkodobému pronájmu v sousedství DDM Stanice techniků**.
- Určeno **pro děti i dospělé**. Děti do 7 let mohly přicházet pouze v doprovodu starší osoby, děti nad 7 let samostatně.
- Dopoledne sloužilo pro **programy školních skupin**, odpoledne bylo od úterý do soboty v čase 14–19 hod. **otevřené pro veřejnost**.
- Prostor byl rozčleněn na stavební zónu, dílny pro práci se dřevem a zónu s lavičkami určenou pro rodiče.
- Projekt ověřil, že Adventure Playground může dobře fungovat i **na menším prostoru**.
- Jako **zázemin** sloužily **stany a uzamykatelné skříně**.
- **Toalety, voda a elektřina byly zajištěny v budově Stanice techniků DDM hl. m. Prahy**.

Hravá Tusarka

Park Tusarova, Holešovice, Praha 7

<https://www.adventureplayground.cz/aktuality>

<https://www.ddmp Praha 7.cz/kluby/hrava-tusarka-3ab69dd8.html>

<https://www.praha7.cz/potrebuji-zaridit/planujte-sedmicku-s-nami/hrava-tusarka/>

- **Mobilní pop-up hřiště inspirované konceptem Adventure Playground;** v rámci pilotního provozu otevřené od dubna do října 2025.
- Založeno **ve spolupráci Městské části Praha 7, spolku Město přátelské k dětem a Domu dětí a mládeže Praha 7**, který se stal jeho provozovatelem. Finančně projekt podpořila společnost Alza.cz.
- Vzniklo **oplocením části městského parku v blízkosti Základní a mateřské školy.**
- Určeno **pro děti i dospělé;** děti do 6 let mohly přijít pouze v doprovodu starší osoby.
- Otevřeno vždy od úterý do neděle 14:00–19:00 hod.
- Nabízí **řadu volných prvků a materiálů ke hře**, které lze kreativně přetvářet a kombinovat. Kromě toho je zde k dispozici **velkoformátová modulární stavebnice od spolku Město přátelské k dětem**, a to ve více verzích (pro menší i větší děti), které umožňují vytváření různých staveb a herních struktur.
- Denně jsou přítomni **dva herní průvodci.**

- Cílem projektu bylo vytvořit atraktivní a zároveň bezpečné místo pro hru v dosud nevyužívané části městského parku, který dlouhodobě trpěl negativními sociálními jevy (odpadky, zdevastované lavičky, shromažďování lidí bez domova, opilých či drogově závislých).
- Stalo se součástí **širší snahy MČ Praha 7 o podporu volně dostupných, inkluzivních a kreativních veřejných prostorů pro rodiny s dětmi, které podporují setkávání místní komunity.**
- **Zázemí tvoří kovový velkoobjemový kontejner** s pevnou střechou, do kterého se všechny herní prvky na noc ukládají.
- **Voda a toalety jsou dostupné v blízké kavárně a knihovně. Elektřina nebyla k dispozici.**

ADVENTURE PLAYGROUND

aneb Dobrodružné hřiště do každého města!

Metodika pro provoz a zakládání dobrodružných hřišť

Autorky: Mirjana Petrik, Carolina Sidon, Magdalena Smetanová

Město přátelské k dětem, z.s., Ve struhách 1017/4, Bubeneč, 160 00 Praha

www.childfriendlycity.cz, info@childfriendlycity.cz

Právnícká konzultace: Alena Hájková

Autorka fotografií: Carolina Sidon

Fotografie v kapitole 7: Carolina Sidon, Mirjana Petrik

Grafika: www.antianti.cz

Vydalo: Hlavní město Praha, Odbor ochrany prostředí MHMP

Mariánské náměstí 2, 110 00, Praha 1

evvo@praha.eu, www.praha.eu

První vydání

© Hlavní město Praha, 2025

ISBN 978-80-7647-127-6

